

SPRAWOZDANIE DYREKTORA

C. K.

GIMNAZYM NOWODWORSKIEGO

CZYLI

ŚW. ANNY W KRAKOWIE

za rok szkolny 1897.

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

W Drukarni W. L. Anczyca i Spółki.

1897.

TREŚĆ.

---

1. Iliady pieśń II. Według wydań szkolnych, przez Dra Teofila Ziem-
bickiego. Str. 1—16.
  2. Część administracyjna przez Dyrektora. Str. 17—64.
-

ILIADY PIEŚŃ II.*)

(Według wydań szkolnych).

Inni, czy to bogowie, czy mężni harcerze,
Spią noc całą, a Zewsa sen słodki nie bierze.
Rozwahał bowiem w duchu, jakby sprawić chlubę
Achillowi, a mnogim Achajczykom zgubę.
Wtem myśl taka zdawała mu się nader cenną,
By zesłać na Atrydę złudną Marę senną.
Jakoż lotnemi słowy do niej się odzywa:

„W ręce łodzie achajskie spiesz Maro zdradliwa!
A gdy w namiot Atrydy zawiedziesz swe kroki,
Wiernie mu wszystkie moje ogłosisz wyroki.
Nakażesz, niech Achajów kędzierzawych zbroi
Rychło, bo teraz może stać się panem Troi;
Gdyż niema rozdwojenia pomiędzy bogami
Na Olimpie, bo wszystkich zjednała prośbami
Hera, a klęska wisi już nad Trojanami!“...

Tak rzekł. — Słyszy to Mara i natychmiast schodzi,
Spiesząc rażno do szybkich, do achajskich łodzi.
Zmierza krok ku Atrydzie i wnet go zaskoczy
W namiocie, gdzie sen słodki zamykał mu oczy.
Stanąwszy w jego głowach, w Nestora się zmieni,
Bo go nad wszystkich wodzów Agamemnon ceni.
Wziąwszy więc jego postać, tak Mara powiada:

*) Pieśń I. w tłómaczeniu tegoż autora drukowaną była w Przewodniku Naukowym i Literackim z r. 1891 i w osobnej odbitce.

„Ty spisz synu Atreja, harcerza nielada!
Przezornemu noc całą sypiać się nie godzi,
Gdy go naród i tyle spraw ważnych obchodzi.
Słuchaj mnie, jestem posłem od Zewsa do ciebie,
Co i zdaleka myśli o twojej potrzebie.
Każe więc, niech się rychło Achajowie zbroją;
Dziś możesz stać się panem nad przestroną Troją,
Gdyż niema rozdwojenia pomiędzy bogami
Na Olimpie, bo wszystkich zjednała prośbami
Hera, a klęska wisi już nad Trojanami!“ *)

To rzekłszy, poszła Mara. — On, w śnie pogrążony,
Knuje zamiar, co nigdy nie miał być spełniony;
Bo marzył, że Priama gród weźmie w dniu owym.
Głupi, nie zgadł, co było zamiarem Zewsowym!
Ten bowiem myślał nadal klęski zsyłać stale
Trojanom i Danajom w bitw zaciekłym szale.

Ocknął się, a głos boski jeszcze go owiewa.
Usiadł wyprostowany, chiton miękki wdziewa,
Świeży, piękny; płaszcz potem bierze okazały
I na lśniące swe stopy piękne wdział sandały.
Wziął i berło dziedziczne, przez czas nie zniszczone,
I w okrętów achajskich skierował się stronę.

Już Jutrzenka wybiegła nad Olimp wysoki,
By Zewsowi i bogom nieść światła potoki.
Atryd kazał heroldom, co dzielny głos mają,
Wołać, niechaj się Grecy na wiec zgromadzają. —
Jakoż ci głoszą rozkaz, tamci się zbiegają.

Król zaś wpierw radę z wodzów wielkodusznych składa,
Tuż przy łodzi Nestora, co Pylosem włada.
Zebrawszy ich, myśl mądrą zaraz im przedłoży:

---

*) Pozwalając sobie tu i ówdzie (a zwłaszcza w miejscach dobitniejszych) rymów potrójnych, szedłem za wzorem Mickiewicza, który w Panu Tadeuszu często ich używa, jak np.:

Odkąd Chrystus Pan, choć z królów pochodził,
Między żydami w chłopskiej stajni się urodził,
Odtąd już wszystkie stany porównał i zgodził.

„Posłuchajcie mię drodzy! Miałem ja sen boży
W ślicznej nocy. Widziałem do Nestora marę,
Kształtem, wzrostem, postawą podobną nad miarę.
Stanęła w moich głowach i tak mi powiada:
Ty spisz synu Atreja, harcerza nielada!
Przezornemu noc całą sypiać się nie godzi,
Gdy go naród i tyle spraw ważnych obchodzi.
Słuchaj mnie, jestem posłem od Zewsa do ciebie,
Co i w oddali myśli o twojej potrzebie.
Każe więc, niechaj spiesznie Achaje się zbroją,
Dziś możesz stać się panem nad przestroną Troją.
Gdyż niema rozdwojenia pomiędzy bogami
Na Olimpie, bo wszystkich zjednała prośbami
Hera, a klęska wisi już nad Trojanami.
Z woli Zewsa. Ty w duchu swym pamiętaj o tem.
To rzekłszy, pierzchła mara i słodki sen potem.
Bierzmyż się do zbrojenia achajskiej młodzieży,
Ale wprzód ich doświadczyć mową, jak należy:
Więc każe im uciekać przy pomocy łodzi,
Od czego niech z was każdy gdzie indziej odwodzi“.

To powiedziawszy, usiadł. — Wtem Nestor powstaje,
Co w piaszczystym Pylosie ma rozległe kraje.
Ten, w dobrej radząc myśli, takie słowa powie:

„O Argiwów książęta drodzy i wodzowie!
Gdyby inny Achajczyk ten sen opowiadał,
Každyby się odwrócił i kłamstwo mu zadał.
Lecz to mąż, co się w Greków pierwszym stawia rzędzie;
Więc do dzieła, gdyż wojsko zbroić trzeba będzie!“

To rzekłszy, z tej narady sam na czele kroczy,
A wślad za nim myśl króla wypełnić ochoczy
Berłowładni książęta. — Wtem lud się już tłoczy ...

Jako pszczoł poruszonych rój przeciąga cały,
Gdy, snując się co chwila z wydrażonej skały,
Gęsto się rozlatują wśród wiosennych kwieci,
A jedna część ich tutaj, druga ówdzie leci;

Tak z łodzi i namiotów tłum narodu bieży,
I snując się wzdłuż niskich nadmorskich wybrzeży,
Gromadzi się na radę. Wieść pośród nich krąży
Jako boska posłanka; za nią naród dąży.

Zawrzało zgromadzenie. Ziemia zajęczała,
Gdy ją zaległy tłumy; wrzawa wciąż wzrastała.
Silny się głos dziewięciu heroldów rozlega,
Spokoju i posłuchu dla króla przestrzega*).

Ledwo siadł lud na ławach i wrzawa ustaje,
A wraz król Agamemnon z berłem w rękę wstaje.
Berło to niegdyś Hefajst przedziwnie ozdobił,
Ale z niego Zewsowi podarunek zrobił;
Hermes je, Argobójca, od Zewsa miał w darze,
Nim je na harcownika Pelopsa przekaże.
Po Pelopsie je Atrej, pasterz nad narody,
Po Atreju wziął Tyjest, możny w owiec trzody;
Tyjest zaś je Atrydzie w piastowanie nadał,
By mnogimi wyspami i Wszechgrecją władał.
Na niem on tedy wsparty, tak Argiwom powie:

„O wy drodzy Danaje, Aresa druhowie!
Ciężkie mi Zews Kronida wybrał przeznaczenie;
Srogi on, choć mi pierwaj dawał zapewnienie,
Że po zdobyciu Troi powrócę do domu.
Dziś powziął myśl złowrogą i kazał wśród sromu
Iść do Argos, gdy tyle mi ludu zmarniało!
Snać możnemu Zewsowi tak się podobało,
Jemu, co liczne grody zniszczeniem dosięga
I rozburza, bo wielka jest jego potęga!
Za hańbę nam to wezmą plemiona potomne,
Że Achajów szeregi mężne i ogromne
Wśród wojny bezskutecznej, walkę toczą srogą,
A, chociaż wróg mniej liczny, skończyć jej nie mogą.

---

*) Albo:

Silny się głos dziewięciu heroldów odzywa,
Do ciszy i słuchania słów królewskich wzywa.

Obyśmy tak Achaje, jak mieszkańcy Trojej,
Przysięgli się policzyć po stronie obojej:
Więc niech liczą Trojanie wszystkich, jak tu żywi,
Po dziesięciu natomiast stańmy my Achiwi,
I niechaj podczaszymi będą nam Trojanie;
To dla wielu dziesiątek podczaszych nie stanie.
Tak dalece liczniejsi, jako mnie się zdaje,
Są od mężów Trojańskich mężowie Achaje,
Od tych zwłaszcza, co w mieście; lecz im w pomoc idą
Licznych grodów mieszkańcy, wstrząsający dzidą.
Ci właśnie tak mię dręczą i stają mi w drogę,
Iż dotąd Ilionem zawładnąć nie mogę.

Już dziewięć lat ubiegło Zewsowej tu chwały:
W okrętach belki gniją, liny pobutwiały.
A tam z drobnemi dziećmi tęsknią w domu żony,
W żalu, że dotąd jeszcze ów cel nie spełniony,
Dla któregośmy tutaj z kraju przyłynęli.
Więc obyście mej rady posłuchać zechcieli
I wracali do miłej krainy ojezystej,
Bo już nie zdobędziemy Troi rozłożystej“.

Tak rzekł i przejął wszystkich aż do głębi duszy.
Podobnie, jak gdy Zefir zboża łan poruszy
Silnem wianiem, aż kłos się do ziemi ugina,
Tak wrzało to zebranie. Tłum z krzykiem zaczyna
Cisnąć się na okręty, z pod stóp się podnoszą
Kłęby kurzu; jedni drugim jako nakaz głoszą,
By brać łodzie i boskiej powierzać je fali.

Już przekopy czyścili, w niebiosą wołali,
Że wracają do domu. Podpory naw biorą,
I byliby wbrew losom powracali skoro,
Gdyby nie takie Hery do Ateny słowa:

O biada nam zwycięska ty córo Zewsowa!
Tym sposobem do domu, do lubej krainy,
Umkną Grecy przez morza szerokie głębiny,
A zostawią dla Trojan i Priama chluby

Tę argejską Helenę, przez którą tej zguby
Doznali Achajowie, kraj rzuciwszy luby.
Spiesz tedy i nie dozwał achajskim narodom,
By okręty swe morskim powierzali wodom“.

Tak rzekła. — Chętnie piękna Atena jej słucha
I ze szczytów Olimpu spieszy, co w niej ducha ;
Niezwłocznie też przybiega do achajskich łodzi.
Tu głośnego z rozumu Odyssa znachodzi,
Jak stał, ale okrętu nie miał się wcale;
Bowiem w duszy i sercu trapiły go żale.
Przystąpi więc do niego Atena i rzecze :

„Boski synu Laerta, ty przemądry człeczce !
Czyż do domu, do miłej ojczystej swej ziemi,
Umkniecie na korabkach z wiosłami mnogimi,
Priamowi oddając i Troi na chlubę
Tę Helenę, co Grekom zgotowała zgubę,
Pod Troją, tak daleko od rodzinnych krajów ?
Więc co żywo pospieszaj teraz do Achajów,
Tam namawiaj każdego i nie dozwał wcale,
By spychano okręty na wód morskich fale.“

Tak rzekła. On wnet pojął, co bogini głosi.
Spieszy więc, a płaszcz zrzuca. Herold go podnosi,
Ewrybates z Itaki, który za nim idzie.
Odys zaś postąpiwszy prosto ku Atrydzie,
Wziął odeń ojców berło, zawsze niezniszczone,
I z niem w łodzi achajskich skierował się stronę.
A czy króla spotyka, czy zacnego męża,
Zbliża się i wymową wnet go przewycięża :

„Nieszczęsny ! Czyż to pięknie, że ciebie strach bierze,
Siedźże raczej i tamci niech siedzą szermierze.
Ja nie wiem, co napewno zamyśla Atryda,
Czy doświadcza Achajów, nim na zgubę wyda“.
A jeżeli się nawinał gdzie krzykacz ludowy,
To go berłem uderzył i lżył temi słowy :

„Nędzniku! słuchaj starszych, a krzyczeć ci wara!
Są tu lepsi od ciebie; tyś tchórz i niezdara!
Nikt się na ciebie w boju, ni w radzie nie zdaje,
Czyliż wszyscy królować tu będziem Achaje?
Źle jest, gdy wielu rządzi, niechby jeden władał,
Jeden z władzą królewską, komu ją Zews nadał“.

Tą mową wszystkich ujął. — Na radę się zbiegli.
Wszyscy ze swych namiotów i statków wylegli
Z wrzawą, jakoby łoskot rozpięionej fali,
Co huczy i w brzeg morski nieustannie wali.

Gdy zasiedli na ławach, wnet ucichły gwary.
Gardłował tylko Tersyt, ten krzykacz bez miary,
Co rozwlekł i brzydko swe myśli wyraża,
Nieład zuchwale szerzy i królów obraża,
A przytem wciąż pobudza do śmiechu Achiwy.
Takito człek pod Troję przyszedł obrzydliwy!
Był to zyz, kuternoga, a w plecach garbaty;
Piersi miał on zapadłe, a łeb miał kończaty,
Na którym kudły włosów gdzieniegdzie świeciły.
Nader on dla Achilla, Odysa niemiły,
Bo zwykł z nimi zadzierać. Dziś Atrydę łaje
Ostrymi wyrazami. Dlatego Achaje
Płoną ku niemu gniewem, duchem nieprzyjaźni.
On zaś donośnie krzycząc, tak Atrydę drażni:

„Atrydo! kiedyż twoje skończą się zachcianki?
Pełne kruszczu namioty i mnogie masz branki,
A przytem najpiękniejsze, bo się je dawało
Najpierw tobie, gdy miasto zdobyć się udało.
Czyż jeszcze złota pragniesz, co Trojanin jaki
Przyniesie i za syna złoży okup taki,
Gdy ja go wziąłem jeńcem lub inni Achaje?

O tchórze, nie mężczyźni, lecz baby, mazgaje!
Powracajcie na łodziach, a on niechby siedział
W Troi i żarł te dary, ażby się dowiedział,
Czy będziem, czy nie będziem wspierać go w potrzebie.

On Achilleś, męża, lepszego od siebie,
Zelżył, wydarł i schował zabrane mu dary.
Ale Achill bez żółci i cierpliw bez miary,
Inaczej byś tu dłużej nie broił bez kary!“

Tak lżył Agamemnona, narodów pasterza,
Ów Tersytes. — Wnet Odys krok ku niemu zmierza,
Gniewnym wzrokiem i ostrym nań słowem uderza:

„O głupi Tersytesie! krzykaczu zuchwały!
Nie zaczepiaj ty królów i milcz, pókiś cały!
Ja ciebie najpodlejszym nazwać się nie boję
Z tych wszystkich, co z Atrydą przybyli pod Troję.
Więc ty sobie królami gęby nie wycieraj,
Nie lżyj ich, do odwrotu także nie napieraj.
Jak się sprawy obróca, nie wiemy dokładnie,
Źle czy dobrze Achajom ten powrót wypadnie.
Ale co ja ci powiem, to pewnie się stanie:
Jeżeli tu usłyszę twe głupie szczekanie,
To niechaj Odysowi kto łeb z karku zrywa,
I niech się Telemacha ojcem nie nazywa,
Jeżeli ciebie schwyciwszy, nie zedrę ubrania,
I płaszcz i chitonu, co nagość osłania.
Potem cię na okręty wygonię ze łzami
Precz z wiecu, haniebnymi obiwszy kijami“.

Rzekł i berłem po plecach, barkach go okłada,
Że aż wil się, a z oczu łza gęsta mu spada.
Na grzbiecie wnet się pręgi krwawe okazały
Od berła zlocistego. Wtem siadł, struchlał cały
I z bólu osłupiał, lży sobie ocierał;
Ale na gniewnych widzach śmiech tylko wywierał.
Więc niejeden tak mówił, kiedy nań spozierał:

„Zaprawdę! tysiąc rzeczy Odys dobrze zrobił,
Gdy dawał trafne rady i wojnę sposobił;
Lecz teraz nam usługę największą wyrządził,
Gdy brzydkiego pyskacza tak dziś oporządził.

Zapewne on już nigdy nie będzie tak śmiały,
Iżby znieważał królów w sposób tak zuchwały!”

Tak mówiono wśród tłumu. Odys stanął, trzymając
Berło, a wtem Atena z dużemi oczyma,*)
Wziąwszy postać herolda, lud skłania do ciszy.
Tak z bliska, jak z daleka już każdy usłyszy
Mowę jego i zważa, co Odys poradzi.
On zaś w najlepszej myśli tak swą rzecz prowadzi:

„Atrydo! dziś w Achajach ochota się budzi
Hańbić ciebie najbardziej z pośród wszystkich ludzi,
Bo dotrzymać ci nie chcą danej obietnicy.
Idąc tu z koniorodnej argejskiej ziemi,
Przyrzekli, że nie wrócą przed zdobyciem miasta.
A dziś każdy, jak dziecko lub wdowa niewiasta,
Jeden z drugim swe żale za domem wywodzi,
Choć z próżnemi rękami wracać się nie godzi!
Wprawdzie kto się na miesiąc od żony oddali,
Trapi się na okręcie wśród wzburzonej fali,
Gdy go wichur zimowy i burza zaskoczy.
A nam się już dziesiąty rok za rokiem toczy,
Odkąd tutaj siedzimy! Więc nie lżę Achajów.
Że tęsknią na okrętach; ale do swych krajów
Wstyd płynąć po tak długim napróżno pobycie!
Więc zostańcie do czasu, zanim zobaczycie,
Czy Kalchas prawdę wieszczyl, czy mamł wróżbami.
Wszak to dobrze pomnimy, a wyście świadkami
Wszyscy, których boginie śmierci nie zabrały:
Jakby wczoraj, onegdaj, gdy się zgromadzały
Achajczyków korabie w aulidzkiej ostoji,
Aby zgubić Priama i mieszkańców Troi;
Wtedyśmy wokół źródła na święte ołtarze
Składali nieśmiertelnym hekatombę w darze,
Pod wspianiałym jaworem, skąd zdrój tryskał żywy.

---

*) Albo:

. . . . . Odys stał na boku
Z berłem w ręku. Wtem Atena o roztępnem oku

Wtem wielki znak się zjawił. Byłto smok straszliwy,
Z grzbietem krwawym, zesłany z woli Olimpezyka.
Z pod ołtarza na jawor zaraz się wysmyka,
Gdzie były młode wróble, zaledwie wykłute,
Na gałęzi najwyższej listkami osnute.
Było tego ośmioro, a dziewiąta matka;
Wszystkie je pośród pisku zjadł smok do ostatka.
Kraży matka wokoło i za dziećmi kwili,
Ale i ją za skrzydło chwycił w jednej chwili.
A gdy smok z wróbelkami zjadł i matkę razem,
Skrzył go bóg, za którego zjawił się rozkazem.

Staliśmy, tem zdarzeniem zdumieni bez miary,
Że znaki tak przedziwne zasłyły wśród ofiary.
Kalchas zaś zaraz potem taką wróżbę daje:

„Cóżecie tak zdumieni, kędziorni Achaje?
Zews wam chce tym sposobem znak uczynić jawny,
Który późno się sprawdzi, ale będzie sławny.
Bo jak smok wszystkie wróble pożarł do ostatka,
Których było ośmioro, a dziewiąta matka,
Tak i my przez lat tyle wojować będziemy,
Zanim w dziesiątym roku Troję zawładniemy“.

Tak wróżył. Dziś to wszystko już się czynem staje;
Zatem zostańcie wszyscy pancerni Achaje
Tutaj, byśmy zajęli Priamowe kraje!“

Tak rzekł. Krzyknęli Grecy, że się aż wśród łodzi
Straszny odgłos ich wrzasku daleko rozechodzi;
Tak się im spodobała Odyssowa rada.
Po chwili stary Nestor te słowa powiada:

O zgrozo! wy podobnie, jak dzieci radzicie,
Głupie i niedbające o wojenne życie!
Czemże nasze przysięgi i nasze układy?
Czyliż z dymem pójść mają pomysły i rady,
Ofiary z wina, dłońmi przybite umowy,
Skoro się tu wadzimy, a na sposób nowy

Nie zdołamy się zdobyć po czasie straconym?
Atrydo, ty, co jesteś w radzie niewzruszonym,
Także w trudach bojowych bądź wodzem Achiwom!
Choćby ten i ów zginął, który wbrew Argiowom
Nam doradza, lecz pewnie tego nie dokaże,
Iżbyśmy szli do Argos, zanim Zews okaże,
Czy jego obietnica zostanie spełniona.
Mówię, że na skinienie możnego Kronjona,
W dniu owym, gdy Argiwi wstąpili na łodzie,
By śmierć szerzyć i klęskę w trojańskim narodzie,
Błysł piorun z prawej strony, co pomyślność wróży.
Więc niechaj nikt nie radzi do domu podróży,
Aż pomścimy Heleny żale i zgryzotę!
Kto zaś do domu wracać ma stałą ochotę,
Ten zaraz niech na pokład czarnej łodzi wsiada
I niechaj przed innymi śmierć na niego spada. *)
Królu, wysłuchaj tylko, lecz radź się swej głowy,
A temi, co ja mówię, nie pogardzaj słowy:
Wojsko na rody, szczepy porozdzielaj panie,
I niechaj ród przy rodzie, szczep przy szczepie stanie.
Jeżeli tego dokonać nie wzbronią Achaje,
Zobaczysz, który w męstwie wódz lub szczep ustaje,
A który jeszcze dzielny. Wśród boju z osobna
Poznasz, czy z woli bogów wziąć ci niepodobna
Miasta, czy może ludzi niemężnych w tem winą“.

Na to król Agamemnon tak mówić zaczyna:
„Twa mowa, starcze, łatwo Achajów przekona.
O! gdybym na Atenę, Zewsa, Apollona!
Miał był takich dziesięciu w Achajów narodzie,
Byłbym już dawno panem na Priama grodzie,
Co, w niwec obrócony, wpadłby w nasze ręce.
Ale mnie Zews Kronida długiej poddał męce,
Bo zesłał na mnie klótnie, swary niespokojne.
Idźcież więc na posiłek, by ruszyć na wojnę.

---

*) Albo:

Niech coprędzej na szybkim okręcie ucieka,
I niech go przed innymi śmierć i zguba czeka.

Niech każdy dzidę ostrzy, tarczę przygotuje
I obroku rumakom rączym nie żałuje.
Każdy niechaj swój rydwan obejrzy dokładnie,
Bo dzień cały nam strasznie wojować wypadnie.
I nie będzie w tym boju wypoczynku wcale,
Aż noc mężów zaskoczy i wstrzyma w zapale.
Spotnieje rzemień w tarczy, co piersi zasłania,
I ręka odrętwieje od dzidy trzymania,
I wprzężone do wozów spienią się rumaki.
Ale gdybym zobaczył, że wśród was jest taki,
Co nie walczy, lecz w łodziach siedzi na ustroni,
Ten pewno psom i sępom już się nie uchroni!“

Tak rzekł. — Grecy krzyknęli, jak gdyby huk fali
Koło stromego brzegu, gdy wichur nia wali
Na piętrzącą się skałę, aż wody spienione,
Bo wiatry niemi miecą to w tę, to w tę stronę.

W końcu ruszyli z miejsca i poszli na nawy,
Rozpalili w namiotach, zasiedli do strawy.
Każdy innemu z bogów składał swe ofiary,
Prosząc, by uszedł śmierci i trudu bez miary.
Wreszcie tłustego wołu pięciolatka bierze
Król Atryd i Zewsovi daje go w ofierze.
Potem co najprzedniejszych z Achajów zwoływa:
Najpierw tedy Nestora z Idomenem wzywa,
Potem obu Ajasów i syna Tydesa,
Szóstym zaś przemądrego woła Odyssesa.
Dzielny w głosie Menelaj sam przez się przychodzi;
Przewidział bowiem w duchu, jak bratu dogodzi.
Każdy otacza wołu, święty jęczmień bierze,
A Agamemnon z nimi tak się modli szczerze:

„Zewsie! przemożny, wielki, chmur i niebios panie!
Niech wprzód słońce nie zajdzie i zmrok się nie stanie,
Aż na głowę Priama ciemny strop się zwali,
I aż niszczący ogień podwoje mu spali,
Aż chiton Hektorowi na piersiach żelazem

Rozedrę, a mężowie, walczący z nim razem,
Będą w kurzu gryźć ziemię i leżeć bez ducha“.

Tak się modlił; Zews jednak tej prośby nie słucha,
Wziął ofiarę, lecz ciężkie gotował cierpienia.
Po modłach na łeb wołu sypną garść jęczmienia,
Wygną mu kark do góry, rzną, skórę zdzierają,
A wykroiwszy udźce, tłuszczem okrywają
W dwie warstwy i znów na to nakładają mięsa.
Skoro to na drwach suchych spalili do kęsa,
Wziawszy trzewa na rożen, nad ogień włożyli.
A gdy spalili udźce i trzewa spożyli,
Pokrajali wnet resztę, na różny wetknęli,
I upiekli starannie i wszystko ściągnęli.
Gdy skończyli i uczta gotowa już cała,
Jadł każdy, a i dusza swą biesiadę miała.
Skoro zaś już napitek i jadło skończyli,
Zaczął Nestor gereński mówić w owej chwili:

„O przesławny Atrydo! dowódcu narodu!
Nie traćmy już słów więcej i tyle zachodu
Nie róbnymy z tem już dłużej, co Bóg w ręce daje.
Dalej więc, niech heroldzi zwołują Achaje,
Aby się lud gromadził, niech głoszą wśród łodzi,
A z nas każdy niech obóz szeroki obchodzi,
By co prędzej podniecać wojennego ducha.

Tak rzekł. — Zaraz go Atryd, wódz mężów, usłucha,
Każe, niech heroldowie swym donośnym głosem
Marsz na wojnę obwieszczą Grekom z bujnym włosem.
Ci tedy nawołują, tamci już się schodzą.
Przed Atrydą królowie, co z bogów się rodzą,
Ustawiają szeregi. Atena wspaniała
Trzyma w rękach egidę, niezniszczoną, trwałą.
Zdobi ją sto wisiorów, każdy szczerozłoty,
Każdy z nich wart sto wołów; tak piękne w nich sploty.
Nia tedy olśniewając, przebiega Achaje,
Prze w pochód i każdemu odwagi dodaje,
By mężnie się potykał w nieustannym boju.

Wnet milszą im się stała walka, pełna znoju,
Niżli powrót na łodziach do ojczystej ziemi.

Jak ogień bór ogromny skrami niszczącemi
Na gór szczytach zapali, a w dal łuna błyska,
Tak na nich wśród pochodu zbroja się połyska,
A odbłask przez powietrze aż na błękit ciska.

Jako ptactwa stad wiele naraz się pojawi:
Łabędzi długoszyjnych, gęsi i żórawi
Na azyatyckiem błoni, nad Kajstru brzegami,
Które tam i sam lecą i biją skrzydłami,
Zanim opadną z krzykiem, aż huk się rozchodzi;
Tak syją się narody z namiotów i łodzi
Na błonie skamandrowe, że aż ziemia cała
Z pod stóp ludzi i koni straszny jęk wydała.

Stanęli nad Skamandrem, w polu, bujnem w kwiecie,
Tak mnodzy, jakby liście albo kwiaty w lecie.
A jak brzęczące muchy niezliczoną zgrają
Przy szalasie pasterskim na wiosnę latają,
Gdyż mlekiem napelnione są wtedy sagany,
Tak kędziornych Achajów stał tłum nieprzebrany,
Na równinie, z zamiarem, by zgubić Trojany.

Jak rozpierzchle kóz trzody łatwo rozpoznają
Pasterze, gdy się czasem na łące zmieszają,
Tak wódz każdy swych ludzi tu i tam stanowi
Do boju. Wśród nich Atryd podobny Zewsowi,
Bo takie jego oczy, głowa tak wzniesiona,
Zaś biodra — jak Aresa, pierś — jak Pozejdona.
Jak buhaj inne bydlę przewyższa o wiele,
Bo i w gromadzie wołów staje na ich czele;
Taką w dniu tym Atrydzie Zews przewagę daje,
A wśród wielu walecznych on na czele staje.

Powiedźcie teraz Muzy, którym Olimp domem,
Bo wam jako boginiom wszystko jest wiadomem,
Co nam znane jest z wieści, a nie z samych siebie,
Jakich wodzów Danaje mieli w tej potrzebie.
Całego wojska nazwisk jam podać nie w stanie,

Choćbym dziesięć języków miał na zawołanie,
I głos niewyczerpany i płuca spiżowe.
Wy Muzy olimpijskie, wy córzy Zewsowe,
Pamiętacie tych wszystkich, co poszli pod Troję,
Wodzów i wszystkie łodzie wspomną usta moje.*)

Poszli tedy, jak ogień, co wszystko pożera,
A ziemia tak stękała, jak gdy Zews wywiera
Gniew swój i na Tyfona piorunami ciska
W Arymach, gdzie być mają jego legowiska.
Takto pod ich stopami strasznie ziemia drżała,
Gdy polem bardzo szybko szła ludów nawała.**)

Do Trojan zaś w poselstwie Irys szybkonoga
Biegnie z wieścią od Zewsa, a wieść to złowroga...

Właśnie przed dwór Priama na radę się schodzi
Cały naród dokoła, tak starzy, jak młodzi.

Zbliża się do nich Irys i mówić zaczyna,
Przybrawszy głos Polity, priamskiego syna,
Co jako szpieg trojański, ufny w nóg swych siły,
Siedział na samym szczycie Ajzita mogiły,
Patrząc, rychło Achaje wyruszą z swych łodzi.
Irys, jemu podobna, te słowa wywodzi:

„Starcze! zawsze ci miłe, jakby w czas spokojny,
Te długie pogawędki; dziś czas srogiej wojny!
W bardzo wielu ja bitwach bywałem od młodu,
A takiegom i tyle nie widział narodu.
Jak gdyby chmurą liści albo piasku falą,
Tak oni przez równinę na gród nasz się wałą.

Hektorze! tobie zwłaszcza wielkie wskażę cele:
Jest przy grodzie Priama sprzymierzeńców wiele,
A rozmaity język w tak różnym narodzie.

---

*) Od wiersza 494 do 780 Κατάλογος τῶν νεῶν, czyli wymienienie łodzi i wodzów.

**) Albo: Takto pod ich stopami ziemia drżała w łonie,
Gdy w nader szybkim marszu ciągnęli przez błonie.

Każde plemię niech swego ma wodza na przodzie,
Ty zaś prowadź i szykuj mieszkających w grodzie!"

Tak rzekła. — Hektor zaraz tę myśl wykonywa,
Rozwiązuje naradę. Każdy broń porywa,
Otwarto wszystkie bramy. Już lud niemi bieży
I pieszo i w rydwanach. Wielki zgiełk się szerzy...

Jest tam naprzeciw miasta pagórek wzniesiony
Na równinie, dostępny z którejkolwiek strony.
Śmiertelni Batijej dali mu nazwanie,
Groblem dzielnej Myriny*) zowią go niebianie;
Tam się z sprzymierzeńcami szykują Trojanie.**)

---

*) Według podania królowa Amazonek, której mogiła, jako grób wroga, nie mogła być drzewami obsadzona. Rosła więc na niej tylko tarnina i stąd nazwa *Batisea*. Wzgórek ten, który w tłumaczeniu polskiem może byłoby wolno nazwać Cierniogórą (bo „Tarnogórę“ mamy już we własnym kraju), podany jest na mapie w znanym słowniku Autenrietha.

**) Trzy ostatnie wiersze może wolałby kto w takiej formie:

U ludzi on się mianem Cierniogóry zowie,
Groblem dzielnej Myriny mienią go bogowie;
Tam stanęli Trojanie i Trojan druhowie.

Teofil Ziembicki.

GRONO NAUCZYCIELI

przy końcu roku szkolnego.

1. **Leon Kulczyński**, kawaler orderu Fr. Józ., dr. fil., docent Uniw. Jagiell. i członek komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimnazjach i szkołach realnych, dyrektor.
2. **Jan Pawlica**, profesor w VIII. randze, gospodarz VII klasy, uczył jęz. łac. w VI, greck. w VII i kierował nauką jęz. łac. w IVa; razem 16 godzin w tygodniu.
3. **Teofil Ziembicki**, dr. fil., prof. nadz. Uniw. Jagiell., członek komisji Akad. Umiej. Krak. do badań hist. literatury i oświaty w Polsce, profesor w VIII. randze, zawiadowca zbioru książek szkolnych dla młodzieży uboższej wyż. gimnazjum, uczył języka pols. w VIIIa + b, proped. VII i w VIIIa + b; nadto kierował nauką jęz. polskiego w Va; razem 15 godzin w tygodniu.
4. **August Sokołowski**, dr. fil., członek kom. hist. Akad. Umiej. Krak., profesor w VIII. randze, wybrany posłem do Rady Państwa, na urlopie.
5. **Antoni Pazdrowski**, profesor w VIII. randze, gospodarz klasy VIIIa, uczył matematyki w Ic, Va + b, VIIIa, fizyki w VIIIa i kierował nauką matematyki w VIIIb; 19 godzin w tygodniu.
6. **Jan Czubek**, profesor w VIII. randze, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka łac. w VIIIa + b, i greckiego w VIIIb; 15 godzin w tygodniu.

7. **Juliusz Miklaszewski**, prof. w VIII. randze, uczył geogr. i hist. w IVa, Va + b, VI i VII; 17 godzin w tygodniu.
8. **Waleryan Heck**, profesor, uczył geografii i hist. w IIb + c, IIIa i VIIIa + b; 17 godzin w tygodniu.
9. **Roman Zawiliński**, członek komisji językowej, literackiej i antropologicznej Akad. Um. Krak., profesor, gospodarz kl. IIIb, uczył jęz. greckiego w IIIb, polskiego w IVa, i VII, nadto kierował nauką języka polskiego w klasach VI i Vb; razem 17 godzin w tygodniu.
10. **Andrzej Gąsiorowski**, profesor, gospodarz kl. VI, uczył jęz. łacińskiego w VII, (gdzie od września do końca października nauką kierował) greckiego w VIIIa i VI; 15 godzin w tygodniu.
11. **Kazimierz Bobek**, profesor, zawiadowca gabinetu historyi naturalnej, uczył historyi naturalnej w Ia + b + c, IIa + b + c, IVa + b i VI; 18 godzin w tygodniu.
12. **X. Józef Rychlak**, dr. św. teol., (obecnie proboszcz w Pleszowie), profesor, katecheta i exhortator w klasach wyższych, zawiadowca zbioru książek szkolnych dla młodzieży uboższej niższego gimnazjum, uczył religii w Ia, IIa + b, IIIa + b, VI, VII i VIIIa + b; 18 godz. w tygodniu.
13. **Ignacy Kranz**, członek komisji egzaminacyjnej dla kandydatów do jednorocznej służby wojskowej, profesor, gospodarz klasy VIIIb, uczył matematyki w IVb, VI, VII VIIIb, fizyki w VII i VIIIb; 17 godzin w tygodniu.
14. **Adolf Zygmunt Styło**, rzeczywisty nauczyciel, zawiadowca czytelnii młodzieży, uczył języka niem. w kl. IIIb, VI, VII i VIIIa + b; 20 godzin w tygodniu.
15. **Stanisław Kozłowski**, dr. fil., z n., uczył geogr. i hist. w Ia + b + c, IIa, w IIIb i IVb; 20 godzin w tygodniu.
16. **X. Mateusz Jeż**, katecheta i exhortator w klasach niższych, uczył religii w Ib + c, IIc, IVa + b i Va + b; 14 godzin w tygodniu.
17. **Jan Leciejewski**, dr. fil., gosp. kl. Va, uczył jęz. niem. Ia + b i Va; 16 godzin w tygodniu.
18. **Wiktor Pogorzelski**, z. n., gospodarz klasy IIb, uczył jęz. łac. w IIb, greckiego w IVb, polskiego w IIb i IVb; 18 godzin w tygodniu.

19. **Karol Opuszyński**, dr. fil., z. n., uczył jęz. niem. w kl. IIa, IIIa, IVa i Vb; 17 godzin w tygodniu.
20. **Władysław Wasung**, dr. fil., z. n., gosp. kl. IIc, uczył jęz. niem. w Ic, IIB + c i IVb; 20 godzin w tygodniu.
21. **Stanisław Sobiński**, z. n., gosp., kl. IIa, uczył jęz. łac. w IIa; 18 godzin w tygodniu (częściowo uwolniony).
22. **Kazimierz Nitsch**, z. n., gosp. kl. IVb, uczył jęz. łac. w IIc, IVb, polsk. w IVb; 17 godzin w tygodniu.
23. **Maksymilian Wiśniowiecki**, z. n., gosp. kl. Vb; uczył jęz. łac. w Va + b, greck. w Vb; 17 godzin w tygodniu.
24. **Gerard Feliński** z. n., gosp. kl. IIIa, uczył jęz. łac. w IIIa + b, pols. w IIa + c i w IIIa; 21 godzin w tygodniu.
25. **Andrzej Kołodziej**, z. n., gospodarz klasy Ib, uczył jęz. łac. w Ia, greck. Va, i pol. w Ic; 16 godzin w tygodniu.
26. **Ignacy Korcyl**, z. n., gosp. kl. Ib, uczył jęz. łac. w Ib, greck. w IVa, pol. w Ib i matematyki w Ia; 18 godzin w tygodniu.
27. **Edward Lewek**, z. n., gosp. kl. Ic, uczył jęz. łac. w Ic, greck. w IIIa i pols. w Ic; 16 godzin w tygodniu.
28. **Stanisław Tołłoczko**, dr. fil. z. n., gosp. kl. IVa, uczył matematyki w IVa i fizyki w IVa + b; 9 godzin w tygodniu (częściowo uwolniony).
29. **Antoni Bielak**, z. n., uczył matem. w Ib, IIa + b + c, IIIa i hist. nat. w IIIa + b; 19 godzin w tygodniu.
30. **Jan Bystrzycki**, praktykant, uczył jęz. pol. w VI; 3 godz. w tygodniu.
31. **Stanisław Dobrzycki**, praktykant, uczył jęz. polsk. w Vb; 3 godziny w tygodniu.
32. **Ludwik Miśka**, praktykant, uczył matematyki w IIIb; 3 godziny w tygodniu.
33. **Karol Stach**, praktykant, uczył jęz. łac. w IVa; 3 godziny w tygodniu.
34. **Stanisław Zathay**, praktykant, uczył jęz. pols. w Va; 3 godziny w tygodniu.

Przedmioty nadobowiązkowe.

35. **Juliusz Miklaszewski**, j. w., uczył dziejów kraju rodzinnego w VII; 1 godzinę w tygodniu.

36. **Waleryan Heck**, j. w., uczył dziejów kraju rodzinnego IIIa, IVa i VI; 3 godziny w tygodniu.
37. **Stanisław Kozłowski**, j. w., uczył dziejów kraju rodzinnego w IIIb i IV b; 2 godziny w tygodniu.
38. **Paweł Rongier**, nauczyciel nadetatowy, uczył jęz. francuskiego; 6 godzin w tygodniu.
39. **Walenty Dec**, nauczyciel nadetatowy, uczył śpiewu; 4 godziny w tygodniu.
40. **Stanisław Tondos**, nauczyciel nadetatowy, uczył rysunków; 6 godzin w tygodniu.
41. **Ignacy Kranz**, j. w., uczył kaligrafii w Ia + b + c i IIa + b + c; 2 godziny w tygodniu.
42. **Władysław Kosiński**, dr. fil. prof. w c. k. III. gimnazjum uczył stenografii; 2 godziny w tygodniu.
43. **Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“** udzielało nauki gimnastyki; 6 godzin w tygodniu.
44. **Dr. Samuel Landau**, uczył religii mojżeszowej.

ROZKŁAD NAUK.

KLASA I.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Katechizm katolicki.

Język łaciński. 8 godzin tyg. Na podstawie Ćwiczeń Steinera i Scheindlera: Odmiana prawidłowa imion i czasowników; ważniejsze przyimki i spójniki; ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na łaciński język i odwrotnie. Memorowanie. Elementarne wiadomości stylistyczne. Ustne ćwiczenia w mówieniu po łacinie na podstawie materiału znanego i przerobionego. Przyswojenie pamięciowe kilkudziesięciu przysłówi i przypowieści. Od listopada co tydzień zadanie szkolne ($1\frac{1}{2}$ godz.); w 2. półroczu także domowe.

Język polski. 3 godz. tyg. Elementarna nauka o zdaniu pojedynczym i złożonym; elementarna nauka odmiany imienia i słowa; niektóre zasady głosowni; nadto: poznawanie części mowy i przygodna nauka składni i interpukcji. Wyrziste czytanie ustępów tak prozaicznych, jak poetycznych; rozbiór, zdawanie sprawy z ustępów i opowiadanie. Uczenie się na pamięć poleconych ustępów. W 1. półroczu dyktaty co tydzień; w 2. półroczu naprzemian dyktaty i wypracowania stylistyczne zrazu szkolne, przy końcu roku także domowe.

Język niemiecki. 6 godzin tyg. Czytanie i tłumaczenie wszystkich ustępów z książki Petelenza-Germana; rozmowa w niemie-

ckim języku o rzeczach w tym ustępie zawartych, retrowersya. Gramatyka według tejże książki. Uczenie się na pamięć słów, zwrotów i cenniejszych ustępów. 4 zadania szkolne miesięcznie.

Geografia. 3 godz. tyg. Poglądowe zaznajomienie z zasadniczymi pojęciami geograficznymi. Dienne ruchy słońca ze względu na położenie domu i szkoły w różnych porach roku. Główne pojęcia o kształtach lądu i wód. Podział ludności pod względem pochodzenia i religii. Najważniejsze systemy górskie i rzeki, oraz państwa i posiadłości we wszystkich częściach świata. Ćwiczenia w czytaniu i rysowaniu map.

Matematyka. 3 godz. tyg. (w 1. półroczu arytmetyka, w 2 półr. aryt. i geometrya na przemian). Z *arytmetyki*: System dziesiętny. Liczby rzymskie. Cztery główne działania na liczbach całkowitych, niemianowanych i mianowanych, całych i dziesiętnych. Miary metryczne i wagi. Liczby wieloraki. Podzielność liczb. Najw. wspólna miara. Njmn. wsp. wielokrotność. Kurs elementarny rachunków na ułamkach zwyczajnych. Z *geometrii*: Pojęcia zasadnicze. Linia prosta, koło, kąty. Trójkąt (do przystawiania). Częste ćwiczenia domowe; co miesiąc zadanie szkolne.

Historja naturalna. 2 godziny tyg. Przez pierwsze 6 miesięcy: Ssawce, owady, wiję, pajęczaki. Od 1. marca: Świat roślinny.

KLASA II.

Religia. 2 godz. tygod. Dzieje Starego Zakonu.

Język łaciński. 8 godz. tygod. Nauka odmian prawidłowych i nieprawidłowych z powtarzaniem materiału wziętego w klasie I. Uzupełnienie nauki o przyimkach i spójnikach. Ze składni: Acc. i Nom. c. inf., Gerundium i Gerundivum. Abl. abs. i Konjug. omowne. Ustne ćwiczenia jak w kl. I. Ćwiczenia piśmienne 3 szkolne i 1 domowe na miesiąc.

Język polski. 3 godz. tyg. Nauka o zdaniu złożonem; nadto elementarne powtarzanie i uzupełnienie nauki o formach. Uzupełnienie interpunkcyi i ortografii. Czytanie wypisów, ucze-

nie się na pamięć, deklamacya. Wypracowania stylistyczne 3 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Język niemiecki. 5 godz. tyg. Jak w klasie I., z książki Petelenza-Germana na klasę II. Reprodukcyja i rozmówki na podstawie ustępów podręcznika i przygodna nauka gramatyki. Co tydzień zadanie, z tych na miesiąc jedno domowe.

Historya. 2 godz. tyg. Dzieje starożytne ze szczególniejszem uwzględnieniem elementu biograficznego i powieściowego.

Geografia. 2 godz. tyg. Szczegółowa geografia fizyczna i polityczna Azji i Afryki. Poziomy i pionowy układ Europy, szczegółowa geografia Europy południowej i W. Brytanii. Ćwiczenia w rysowaniu map.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Powtórzenie i uzupełnienie nauki o najw. wspólnej mierze i najmn. wsp. wielokrotności. Systematyczna nauka o ułamkach zwyczajnych. Zamiana ułamków zwyczajnych na dziesiętne i odwrotnie. Stosunki i proporcye. Reguła trzech prosta w zastosowaniu do proporcyi i rachunku wnioskowania. Rachunek procentu pojedynczego. Z *geometrii*: Osi symetrii prostych i kątów. Przystawanie trójkątów; zastosowanie tegoż; najważniejsze własności koła, czworoboku i wieloboku. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Historya naturalna. 2 godz. tygod. Przez pierwsze 6 miesięcy: Ptaki, gady, płazy, ryby, skorupiaki i robaki, mięczaki, szkarłupnie, jamochłony i pierwotniaki. Od 1. marca: Świat roślinny.

KLASA III.

Religia. 2 godz. tyg. dzieje Nowego Zakonu.

Język łaciński. 6 godz. tyg. Z gramatyki (3 godz. tyg.): Powtórzenie materiału z klasy II.; składnia zgody i rzędu, przyimki z odpowiednimi przykładami. Czytanie i tłómaczenie (3 godz. tyg.) z Korneliusza Neposa wybranych żywotów. Co 14 dni zadanie szkolne, domowe co 3 tygodnie.

Język grecki. 5 godz. tyg. Odmiana prawidłowa imion i czasowników, aż do słów na μ z odpowiedniami ćwiczeniami ustnymi

- i piśmiennemi. Od połowy I. półrocza i w II. półr. co 14 dni zadanie domowe i szkolne naprzemian.
- Język polski.* 3 godz. tyg. Systematyczna nauka deklinacyi z ważniejszymi wyjątkami; systematyczna nauka składni rządu, powtórzenie części mowy i zasad ortografii i interpunkcyi. Czytanie wypisów, deklamacya. Co 14 dni zadanie domowe lub szkolne naprzemian.
- Język niemiecki.* 4 godz. tyg. Swobodniejsza reprodukcyja ustępów z książki Petelenza-Germana na kl. III. Uwzględnianie synonimów. Uczenie się na pamięć. Z gramatyki nauka o formach i składni rządu. Co 14 dni zadanie domowe i szkolne naprzemian.
- Historya i geografia.* 3 godz. tyg. (1 godzina historyi, 1 godzina geografii naprzemian). Z *historyi*: Dzieje średniowieczne sposobem biograficznym, z szczególniejszem uwzględnieniem historyi austriackiej. Z *geografii*: Powtórzenie i uzupełnienie geografii matematycznej. Szczegółowa geografia fizyczna i polityczna Europy środkowej, północnej i wschodniej (z wyjątkiem monarchii austr. węg.), Ameryki i Australii. Ćwiczenia w rysowaniu map.
- Matematyka.* 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Cztery główne działania na liczbach ogólnych, całkowitych i ułamkowych. W związku z nauką geometrii: podnoszenie do potęgi drugiej i wyciąganie 2-go pierwiastka. Liczby niezupełne, skrócone mnożenie i dzielenie, zastosowanie ostatniego przy wyciąganiu drugiego pierwiastka. Z *geometrii*: Porównanie, przemiana i podział figur. Pomiar długości i powierzchni. Twierdzenie Pitagorasa. Najważniejsze rzeczy z podobieństwa utworów geometrycznych. Ćwiczenia i zadania jak w kl. I.
- Historya naturalna.* 2 godz. tyg. I. półrocze: Fizyka: Pojęcia wstępne, ciepło i chemia. II. półr.: Mineralogia.

KLASA IV.

- Religia.* 2 godz. tygodn. Nauka o ceremoniach i obrzędach Kościoła katolickiego.
- Język łaciński.* 6 godz. tygodn. Z gramatyki (naprzemian 2 i 3 godzin tygodniowo): Nauka o trybach i czasach, zdaniach

imperativus, infinitivus, nom. i accus. c. infinit., oratio obliqua, participia, supinum, gerundium, spójniki — w połączeniu z odpowiednimi ćwiczeniami ustnymi i piśmiennymi. Prozodya i metryka z czytaniem Owidyusza. Czytanie i tłumaczenie: odd: a) Caesaris Comm. de Bello gallico: I, 1 — 29; II, IV, VII 1 — 20; Ovid. Metam VIII 183 — 236; Trist. IV 10. Odd. b) Caes. c. d. k. g. I, IV, VII 1 — 43 Ow. Metam I, II, Trist. IV 10. Co 14 dni zadanie szkolne, co 3 tygodnie domowe.

Język grecki. 4 godz. tyg. Słowa na μ , niewzorowe; właściwości znaczenia i akcenta w konjugacyi. Składnia. Tłumaczenie z greckiego na polski język i odwrotnie. Zadania: 1 domowe i 1 szkolne na miesiąc podług ćwiczeń Parylaka.

Język polski. 3 godz. tyg. Systematyczna nauka konjugacyi i składni w obrębie czasownika; systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Wierszowanie. Powtórzenie całej gramatyki w ogólnym zarysie. Czytanie wypisów. Deklamacya. Co 2 tyg. zadanie naprzemian domowe i szkolne.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Jak w klasie III z książki Petelenza-Germana na klasę IV. Z gramatyki nauka o zdaniu i uzupełnienie składni rzędu. Zadania jak w klasie III.

Historya i geografia. 4 godz. tyg. 2 godz.: Historya nowożytna z szczególniejszem uwzględnieniem dziejów Austrii; 2 godz.: Szczegółowa geografia monarchii austro-węg. pod względem fizycznym i politycznym. Ćwiczenia w rysowaniu map.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Równania 1. stopnia o jednej i kilku niewiadomych i takie równania 1-go i 3-go stopnia niezupełne; które zachodzą w nauce geometryi w tejże klasie. Podnoszenie do sześcianu i wyciąganie 3-go pierwiastka; reguła trzech złożona, reguła łańcuchowa, reguła podziału, rachunek procentu składanego. Z *geometryi*: Wzajemne położenie linii prostych i płaszczyzn, kąty bryłowe, główne rodzaje brył. Najprostsze przypadki obliczania powierzchni i objętości brył. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Fizyka. 3 godz. tyg. Magnetyzm, elektryczność, mechanika, najważniejsze wiadomości z kosmografii. Akustyka, optyka.

KLASA V.

Religia. 2 godz. tyg. Dogmatyka ogólna.

Język łaciński. 6 godz. tyg. Lektura (5 godz. tyg.): Liv. I 1—36 III 33—55, XXI 1—25; Ovid. Metam. wyd. Bednarskiego wzięto cały materiał w wydaniu szkolnem umieszczony Trist. 3—III 9. 10. 12, IV 10; ex Ponto I 3. 1 godzina ćwiczeń gramatyczno-stylistycznych. Co miesiąc zadanie szkolne.

Język grecki. 5 godz. tyg. Lektura (4 godz. tyg.): I. półr.: Xenof. Anab. (wyd. Fiderera). I, II, III, V, VI, VII, VIII. II. półr.: Hom. II, I, III, Xenof. Cyrop. I. II. Ćwiczenia gramatyka (1 godz. tyg.). Zadań szkolnych 4.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie i rozbiór celniejszych utworów z rozmaitych rodzajów poezyi i prozy według Wzorów poezyi i prozy Próchnickiego, w całości czytano Pana Tadeusza. Zadanie co 3 tygodnie.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Czytanie z wypisów Petelenza i Wernera z odpowiedniem objaśnieniem gramatycznym, stylistycznym i estetycznym. Ćwiczenia w opowiadaniu i uczeniu się na pamięć celniejszych ustępów. W półroczu 7 zadań: 4 domowe i 3 szkolne.

Historja i geografia. 3 godz. tyg. Dzieje starożytne, osobiwie Greków i Rzymian, do podboju Italii, przy ciągłym uwzględnieniu geografii.

Matematyka. 4 godz. tyg. *Arytmetyka* (2 godz. tyg.); Cztery główne działania. Odjemne i ułamkowe liczby. Własności liczb. Proporcye i ich zastosowanie. Równania 1. stopnia. *Geometrya* (2 godz. tyg.). Planimetrya. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Historja naturalna. (2 godz. tyg.) I. półr.: Mineralogia; II. półr.: Botanika.

KLASA VI.

Religia. 2 godz. tyg. Dogmatyka szczegółowa.

Język łaciński. 6 godz. tyg. Lektura (5 godz. tyg.): Sallust bellum Jug. Cicero in Catil. I, IV. Verg. Ecl. I, Laudes vitae ru-

sticae i fabula de Aristaeo pastore. Aen. II 1 — 370 1 godz. tyg. ćwiczeń gram.-stylistycznych. Zadania jak w kl. V.

Język grecki. 5 godz. tyg. Hom. Il. lib. VI, VIII, XII, XIX, XXIII, 1 — 250. XXIV, 631 — 739. Herodoti lib. VII, z małymi wyjątkami. Xenoph. Comm. według wyd. Fiderera, ustęp I i II. Zadań szkolnych 4.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie cenniejszych ustępów z autorów polskich XVI, XVII i XVIII wieku, z uwagami historyczno-literackimi, gramatycznymi i estetycznymi, na podstawie Wypisów Tarnowskiego-Wójcika tom I. Zadania jak w kl. V.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Rzecz o rodzajach poezyi i prozy przygodnie na podstawie Wypisów Petelenza i Wenera. Zadania jak w kl. V. Czytano w wydaniu Graesera: Minna v. Barnhelm, Wilhelm Tell, Hermann u. Dorothea, i Zriny.

Historja i geografia. 4 godz. tyg. Historja rzymska od podboju Italii i dzieje średniowieczne.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Ułamki ciągle, potęgi, pierwiastki i logarytmy; równania drugiego stopnia. Z *geometrii*: w I. półr. stereometria; w II. półr. trygonometria. Ćwiczenia i zadania jak w kl. V.

Historja naturalna. 2 godz. tyg. Zoologia w połączeniu z zasadami anatomii i fizjologii ludzkiej.

KLASA VII.

Religia. 2 godz. tyg. Etyka chrześcijańsko katolicka.

Język łaciński. 5 godz. tyg. Lektura (4 godz. tyg.): Cicero, pro Milone, Philipp. II. Tusc. Disp. I c. 1—25. Verg. Aen. VI, VII. 386—640. 1 godz. tyg. ćwiczeń gramatyczno-stylistycznych. Zadania jak w kl. V.

Język grecki. 4 godziny tygodn. Demostenesa: Mowy Olintyjskie i O pokoju; Homera: Od. VII—X, XII, 1—300. 1 godz. ćwiczeń gram. Zadania jak w kl. V.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie i rozbiór cenniejszych utworów z początku XIX wieku, do Słowackiego włącznie. W całości czytano: Konrada Wallenroda, Śluby Panieńskie, Maryę Stuart i Lille Wenedę. Zadanie co miesiąc, 3 domowe, 2 szkolne.

Język niemiecki. 5 godz. tyg. Na podstawie Wypisów Petelenza i Wernera do r. 1794. Czytano w wyd. Graesera: Goethego: *Dichtung und Wahrheit*, i *Iphigenie auf Tauris* Schillera: *Jungfrau v. Orleans* i *Wallenstein* 2 części. W półroczu 5 zadań, 3 szkolne, 2 domowe.

Historja i geografia. 3 godz. Historia nowożytna.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Równania kwadratowe i wykładnicze o jednej i kilku niewiadomych; równania nieoznaczone; szeregi; rachunek procentu składanego; nauka kombinacyi; dwumian Newtona. Z *geometrii*: Trygonometryczne zagadnienia; zastosowanie algebry do geometrii; geometrya analityczna w płaszczyźnie. — Ćwiczenia jak w kl. V.

Fizyka. 3 godz. tyg. Mechanika. Ciepło. Chemia.

Logika. 3 godz. tyg.

KLASA VIII.

Religia. 2 godz. tyg. Historia kościelna.

Język łaciński. 5 godz. tyg. w oddz: a+b. Horat. Car. I. 1, 3, 11, 14, 24, 31, 34 i 37; II. 3, 6, 7, 10, 14, 15, 18; III. 1, 2, 3, 5, 30; IV. 3, 7, Epod. 2, 7; Sat. I. 1, 6; II. 6. Epist. I. 2 Tacit. Annales. XIV. XV. XVI I—16.

Język grecki. 5 godz. tyg. oddz: a) Plato *Apologia*, Kryton, Fedon 64—67. Sofoklesa *Król Edyp.* oddz: b) Plato *Apologia*, Kryton i ostatnie rozdziały Fedona. Sofoklesa *Antygona*. Ćwiczenia gramatyczne. Zadania jak w kl. V.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie celniejszych utworów z ostatniego okresu lit. pol. w połączeniu z estetycznymi i historyczno-literackimi uwagami. Z literatury obcej czytano Juliusza Cezara (Szekspira) w tłóm. Pajgerta. Zadania 9.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Na podstawie Wypisów Petelenza i Wernera Goethe i Schiller od r. 1794 i historia literatury XIX wieku. Lektura: Schillera *Wallenstein*, *Jungfrau von Orleans*. Iphigenie auf Tauris i *Macbeth*. Zadania w I półr. 2 szkolne, 3 domowe; w II półr. 4 przeważnie szkolne.

Historya i geografia. 3 godz. tyg. I półr.: Szczegółowa historya austriacko-węg. monarchii. II. półr.: 2 godz. tyg. Szczegółowy opis mon. austr.-węg.; 1 godz. tyg. powtarzanie historyi starożytnej.

Matematyka. 2 godz. tyg. Powtórzenie nauki matematycznej; ćwiczenia w rozwiązywaniu zagadnień algebraicznych i geometrycznych. Zadania jak w kl. V.

Fizyka. 3 godz. tyg. Magnetyzm; elektryczność; nauka o ruchu falowym; akustyka; optyka; elementy astronomii.

Psychologia. 2 godz. tyg. Psychologia empiryczna.

ZADANIA POLSKIE.

KLASA Va.

1. Jeden dzień z moich wakacyi. — 2. Założenie Rzymu na podstawie Liwiusza. — 3. Bóg nagradza dobry uczynek. (Opowiadanie na tle „Wiesława“) — 4. Kopiec Kościuszki. — 5. Bohaterstwo Grażyny. — 6. Dzień zaduszny w Krakowie. — 7. Śmierć stolnika Horeszki w „Panu Tadeuszu“. — 8. Zima i starość. — 9. W ilu dniach odbywa się akcja w „Panu Tadeuszu“?. — 10. Igrzyska olimpijskie. — 11. Bohaterski zgon Stan. Żółkiewskiego. — 12. Jak przepędziłem tegoroczne święta Wielkanocne?. — 13. Dedalus i Ikarus. — 14. Opis wycieczki w okolicę Krakowa.

KLASA Vb.

1. (dom.). Postać Radziwiła „Panie Kochanku“ — na podstawie powiastki H. Rzewuskiego p. t. „Pan Borowski“. — 2. (szk.). Pogrzeb księcia u pogańskich Litwinów (podług „Grażyny“ Miekiewicza). — 3. (dom.). Postać Rymwida w „Grażynie“ jako wiernego sługi. — 4. (szk.). Śmierć stolnika Horeszki (podług II ks. „Pana Tadeusza“). — 5. (dom.). Dobrzyński zaścianek (podług VI ks. „Pana Tadeusza“). — 6. (szk.). Zasługi ks. Robaka podług „Pana Tadeusza“. — 7. (dom.). W ilu dniach mieści się, akcja „Pana Tadeusza“?. — 8. (dom.). Zamek Królewski na Wawelu (na wzór „Malbarga“ St. hr. Tarnowskiego). — 9. (szk.). Bitwa pod Lwowem, podług Szajnochy. — 10. (dom.).

Obraz życia wiejskiego w „Panu Tadeuszu“. — 11. (szk.). Piękność ziemi polskiej, na podstawie czytanych elegij Janickiego i Gaszyńskiego. — 12. (dom.). Postać marnotrawcy, na podstawie satyry I. Krasickiego „Marnotrawstwo“. — 13. (szk.). Osnowa komedyi Fredry p. t. „Zemsta“. — 14. (dom.). Dlaczego Skarga każe miłować ojczyznę? (Kazanie II. sejmowe).

KLASA VI.

1. (dom.). Życie ludzkie a bieg rzeki. (Porównanie). — 2. (szk.). Pożytki i szkody wynalazku druku. — 3. (dom.). Jak Rej każe wychowywać młodego szlachcica? (podług ustępu z „Żywota“, umieszczonego we Wypisach). — 4. (szk.). Przekład wolny mowy Micypsy z Sallustyusza „Bellum Jugurthinum“ (c. 10.). — 5. (dom.). Działalność Juliusza Cezara aż do 1. Konsulatu (na podst. nauki szkolnej). — 6. (szk.). Antenor z „Odprawy posłów“ Kochanowskiego jako wzór obywatela. — 7. (dom.). Sprawa Halszki z Ostroga podług Gónickiego. — 8. (dom.). Jakie wady Polaków karcii Kochanowski, a Skarga? — 9. (szk.). Rola Rzędziana w powieści Sienkiewicza p. t. „Ogniem i mieczem“. — 10. (dom.). Młodość a wiosna (na podstawie czytanych liryk Zimorowicza i Kochowskiego). — 11. (szk.). Podstęp Sinona (podług II. ks. Eneidy). — 12. (dom.). Walki Gwelfów z Gibelinami (na podstawie nauki szkolnej). — 13. (szk.). Na czem polega gościnność? (podług „Pana Podstolego“ J. Krasickiego).

KLASA VII.

1. (dom.). Sprawozdanie zjednego z dzieł Krasickiego, przeczytano w ostatnim czasie. — 2. (szk.). Charakterystyka Walczego a Szarmańskiego z „Powrotu Posła“ J. U. Niemcewicza. — 3. (dom.). Rozwinąć i uzasadnić myśl zawartą w zdaniu: „Per aspera ad astra“. — 4. (szk.). Z jakich pobudek uważał Demostenes zdobycie Olintu za rzecz konieczną? — 5. (dom.). „Starczy“ i „młodzi“ w „Panu Tadeuszu“. — 6. (dom.). Grażyna a Aldona, (charakterystyka porównawcza). — 7. (szk.). Znamiona powieści poetycznej wykazane na Konradzie Wallenrodzie a Mickiewicza i „Maryi“ Malczewskiego. — 8. (dom.). Rozbiór je-

dnej z mniejszych komedyi Fredry. — 9. (szk.). Odysseusz u Kirki, podług X. ks. „Odyssei“. — 10. (dom.). Charakterystyka Nicka z „Maryi Stuart“ Słowackiego.

KLASA VIIa.

1. Wybitne zalety w charakterze Odysseusza. — 2. Znaczenie zmysłów w naszym życiu duchowem. — 3. Jak bronił się Sokrates przed sądem ateńskim?. — 4. Irydyon a Wallenrod. — 5. Rozwinać myśl Z. Kasińskiego: „Mnóż ty się jeden przez czyny żyjące, A będą z ciebie jednego — tysiące“. — 6. Znaczenie pokoju westfalskiego dla krajów habsburskich. — 7. Wyobrażenia w życiu człowieka. — 8. Napoleon I. w stosunku do Polski.

KLASA VIIb.

1. Homer a Wergili. — 2. Unia brzeska. — 3. Elsinoe i Kornelia w Irydyonie. — 4. Dlaczego i jak powinniśmy dbać o rozwój naszej pamięci. — 5. Historyczne znaczenia kongresu wiedeńskiego w r. 1815. — 6. Jak pojmował Horacy szczęśliwość życia? — 7. Sokrates. (Charakterystyka na podstawie Platona). — 8. Czem zdobywa sobie naród znaczenie w dziejach.

ZADANIA NIEMIECKIE.

KLASA Va.

1. Die Verfassung des alten Aegyptens (dom.). — 2. Das Birkenreis (szkolne). — 3. Meine letzten Ferien (Briefform. — domowe). — 4. Der Grundgedanke des Gedichtes: „Die Glücklichen“ von Joh. Gabriel Seidl (szkolne). — 5. Die Regierung Cyrus I. von Persien (domowe). — 6. Hektors Abschied nach dem gleichnamigen Gedichte von Friedr. v. Schiller (szkol.). — 7. Die Schlacht bei Kunaxa nach Xenophont Anabasis (dom.). — 8. Leonidas und Zriny (dom.). — 9. Die Unterwelt nach griechischer Vorstellung (szkol.). — 10. Welche Wichtigkeit haben

für uns die römischen Katakumben (dom.). — 11. Inhaltsangabe der Ballade: „Die Bürgschaft“ von Friedr. v. Schiller (szkol.). — 12. Die politische Thätigkeit des Themistokles (dom.). — 13. Der Kampf der Horatier mit dem Curiatiern (szkolne). — 13. Welcher ist der Hauptzug im Charakter Gudruns (dom.).

KLASA Vb.

1. Die Baudenkmäler Aegyptens. — 2. Erbkönig, Inhaltsangabe. — 3. Warum haben die Phönizier eine so grosse Bedeutung für Schiffahrt und Handel gewonnen? — 4. Die Glücklichen, Inhaltsangabe nach dem Lesetuche. — 5. Der alte Diener, Inhaltsangabe nach dem Lesebuche. — 6. Akropolis. — 7. Kleine Ursachen, grosse Wirkungen. — 8. Der Freiherr von Attinghausen in Schillers „Tell“. — 9. Gering ist des Grossen Wiege. — 10. P. Ovidius Naso. Eine Lebensbeschreibung. — 11. Die Folgen der Persenkriege. — 12. Wie Lieschen die Wirtin zum „goldenen Löwen“ zu ihrem Manne kam (Auf Grund der Privatlectüre Hermann und Dorothea II. Gesang). — 13. Niemand ist vor seinem Tode glücklich zu preisen. — 14. Die Kraniche des Ibykus. Eine Inhaltsangabe.

KLASA VI.

1. Das Haus des Menelaos (nach der Lect. — szkolne). — 2. Der Sonntag (dom.). — 3. Hektors Abschied von Andromache (szkolne). — 4. Just nach Lessings Minna v. Barnhelm (dom.). — 5. Früh übt sich, was ein Meister werden will (domowe). — 6. Der Bau des Feste Zwing-Uri (nach Wilhelm Tell — szkol.). — 7. Die Bedeutung des Geldes (dom.). — 8. Welche Bedeutung hat die Rütlicene für das Drama „Wilhelm Tell“ (domowe). — 9. Charakteristik der Pfarrers in dem Gedichte „der alte Thurmhahn (szkolne). — 10. Die Bedeutung der Photographie (dom.). — 11. Legende vom Hufeisen (nach der Lectüre — szkol.). — 12. Kleider machen Leute (dom.). — 13. Der Fall Sigeths (nach Körners Zriny — szkolne). — 14. Die Bedeutung der Gymnastik für die Jugend (domowe).

KLASA VII.

1. Bericht über die Privatlectüre (dom.). — 2. Wie schildert Cicero die Ermordung des Clodius durch Milo (szkolne). —

3. Die Vortheile und die Schäden der Buchdruckerkunst (szk.). —
4. Goethes Besuch bei Gottsched im Anschluss am Goethes
„Dichtung und Wahrheit“ (dom.). — 5. Was treibt Philotas zum
Selbstmord (szk.). — 6. Beschreibung der Laocoongruppe (szk.). —
7. Odysseus bei den Cyklopen (dom.). — 8. Charakteristik des
Marquis Posa (szkol.). 9. Concordia parvae res crescut, discordia
vel maximae dilabuntur (dom.). — 10. Das Gastmahl bei Terzky
in den „Piccolomini“ (szkolne).

KLASA VIII^a+b.

1. Von der Stirne heiss
Rinnen muss der Schweiss,
Soll das Werk den Meister loben,
Doch der Segen kommt von oben.
2. Vergleich der culturchistorischen Gedichte Schillers
(szkolne). — 3. Thoas in Goethes Iphigenie auf Tauris (dom.). —
4. Die Charakteristik Octavios in Schillers Wallenstein (szk.). —
5. Die Bedeutung des 7-jährigen Krieges für die europäischen
Staaten (dom.). — Die Jungfrau von Orléans in Schillers Tra-
gödie und in der Geschichte (dom.). — 7. Wodurch wird Faust
gewaltet? (szkolne). — 8. Grundzüge des Christenthums (dom.).

ZADANIA MATURYCZNE.

---

1. Zadanie łacińsko-polskie: Oddz. *a)*, *b)* Q. Horatii Flacci carm. II, 1.

2. Zadanie polsko-łacińskie: Oddz. *a)*, *b)*. Wypisy polskie Tom II. Lwów 1878, str. 140 od słów: „Celtycka Brytania“ do słów: „hufców rzymskich“.

3. Zadanie greckie: Hom. oddział *a)* Ilias XXIII. 54—90, oddz. *b)* Hom. Ilias IV. 86—126.

4. Zadanie polskie: która z postaci Mickiewicza ma dla nas najwięcej uroku?

5. Zadanie niemieckie: Wodurch gelangten die Römer zur Weltherrschaft?

6. Zadania matematyczne:

Oddz. *a)* 1. Jak głęboka jest studnia, jeżeli upływa 5 sekund czasu od chwili puszczenia kamienia do studni aż do chwili, w której słyszymy jej uderzenie o powierzchnię wody. (Szybkość głosu w powietrzu wynosi $340 \frac{\text{m.}}{\text{sek.}}$, przyspieszenie wolnego spadku $g=9.8$ m. oporu powietrza nie uwzględniamy). 2. Obliczyć powierzchnię pasa na kuli ziemskiej, położonego między równoleżnikami Krakowa ($50^{\circ} 3' 50''$) a Tryestu ($45^{\circ} 38' 37''$). Promień ziemi wynosi 6377 km. 3. Wyznaczyć boki i kąty trójkąta, którego wierzchołki mają współrzędne: (1, 5), (—1, 0), (—5, 2).

oddz. *b)* 1. $3 (\log_x 10)^2 \log_x 1000 = 6$.

2. Umiarowy wielobok ma 252 przekątne. O ile różni się powierzchnia tego wieloboku od powierzchni koła, opisanego na tymże wieloboku, jeżeli promień koła równa się 1.

3. Przez ile lat potrzeba na początku roku płacić premię 1550 złr. na $3\frac{1}{2}\%$, aby po upływie tego czasu otrzymać kapitał 15.969 złr. 25 ct.?

WYKAZ KSIĄŻEK,

które w roku szkolnym 1897/98 używane będą.

Religia. W kl. I. Katechizm większy dla szkół ludowych podług ks. Deharbe'a, opr. ks. M. Morawski. Lwów 1891. Opr. 22 c. — W kl. II. Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego. Wydanie 1, 2 i 3. Stanisławów 1894. Opr. 80 c. — W kl. III. Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego. Wydanie 1 i 2. Stanisławów 1889. Brosz. 80 c. — W kl. IV. Ks. Jougan, Liturgika katolicka. Lwów 1895. Opr. 80 c. — W kl. V. Ks. Jachimowski, Dogmatyka ogólna. Wyd. 1 i 2. Lwów. 1889. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. VI. Ks. Jachimowski, Dogmatyka szczegółowa. Wyd. 1 i 2. Lwów 1889. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. VII. Martin-Solecki, Etyka katolicka. Wyd. 1 i 2. Przemyśl 1885. Brosz. 1 złr. 20 c., opr. 1 złr. 40 c. — W kl. VIII. Ks. Jougan, Historia kościoła katolickiego. Lwów 1895. Opr. 1 złr. 20 c.

Język łaciński. W kl. I. Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 1, 2 i 3. Lwów 1893. Opr. 60 c.; Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla I klasy. Wyd. 1 i 2. Lwów 1896. Opr. 80 c. — W kl. II. Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 1, 2 i 3. Lwów 1893. Opr. 60 c.; Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla II. klasy. Lwów 1894. Opr. 1 złr. — W kl. III. Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5 i 6. Lwów 1893. Opr. 1 złr. 20 c.; Próchnicki, Ćwiczenia

łacińskie dla kl. III. Wyd. 2 i 3. Lwów 1893. Opr. 80 c.; Cornelius Nepos, wydanie Kłaka — W kl. IV. Samolewicz-Soltysik, Gramatyka jak w kl. III.; Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla kl. IV. Wyd. 1 i 2. Lwów 1896. Opr. 1 złr.; Caesar, Commentarii de bello gallico, wydanie Bednarskiego; Ovidius, wydanie Bednarskiego. — W kl. V. Livius, wyd. Zingerle-Majchrowicz; Ovidius, wyd. Bednarskiego; Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5 i 6. Lwów 1893. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. VI. Sallustius oddz. *a* Iugurtha, odd. *b* Catilina, Linker Soltysik; Vergilius, Eichler Rzepiński; Cicero Katylinarki, Kornitzer-Soltysik; Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5. Lwów 1891. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. VII. Cicero. Pro Archia, Bednarski; De imperio C. Pompei, Bednarski. Tusc. Disp. II. Schiche; Samolewicz-Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5. Lwów 1891. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. VIII. Horatius, Dolnicki-Librewski; Tacitus, Ann. wyd. Müllera; Samolewicz Soltysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5. Lwów 1891. Opr. 1 złr. 20 c.

Język grecki. W kl. III. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Lwów 1892. Opr. 1 złr. 50 c. Schenkl-Parylak, Ćwiczenia greckie. Wyd. 2. Wiedeń 1893. Opr. 1 złr. 25 c. — W kl. IV. Ćwikliński, Gramatyka jak w klasie III. Schenkl-Parylak, Ćwiczenia greckie jak w klasie III. — W kl. V. Fiderer, Chrestomatya z pism Xenofonta. Wyd. 1 i 2. Lwów 1894. Opr. 1 złr. 20 c. Homera Iliada. Część I. Wydanie Soltysika. Ćwikliński, Gramatyka języka grec. jak w kl. III. Schenkl-Parylak, Ćwiczenia jak w klasie IV. — W kl. VI. Fiderer, Chrestomatya jak w kl. V. Homera Iliada Część I. i II. Wyd. Soltysika. Herodot, odd. *a*) VI., odd. *b*) VI. wyd. Holdera. Ćwikliński, Gramatyka języka grec. jak w kl. III. Schenkl-Parylak, Ćwiczenia greckie. Wyd. 2. Wiedeń 1893. Opr. 1 złr. 25 c. — W kl. VII. Homera Odyssea, Christ-Jezienicki. Demostenes, Olint. 3, o pokoju, o sprawach Cherson. Wotke Schmidt. Fiderer, Chrestomatya jak w kl. V. Ćwikliński, Gramatyka jęz. grec. jak w kl. III. — W kl. VIII. Platon Apologia Lewicki, Sofokles, Antygona, Majchrowicz.

Homera Odyssea Jauly-Wotke. Œwikliński, Gramatyka języka greckiego. Lwów 1892. Opr. 1 złr. 50 c.

Język polski. W klasie I. Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wydanie 8. Lwów 1891. Opr. 1 złr. 10 c.; Próchnicki i Wójcik, Wypisy polskie dla I. klasy. Wydanie 1 i 2. Lwów 1892. Opr. 75 c. — W klasie II. Małecki, Gramatyka jak w klasie I. Próchnicki i Wójcik, Wypisy polskie dla II. klasy. Lwów 1893. Opraw. 1 złr. — W klasie III. Małecki, Gramatyka jak w klasie I. Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla III. klasy. Lwów 1893. Opraw. 1 złr. — W klasie IV. Małecki, Gramatyka jak w klasie I. Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla IV. klasy. Lwów 1894. Opraw. 1 złr. 20 c. — W klasie V. Próchnicki, Wzory poezyi i prozy. Lwów 1893. Opraw. 1 złr. 50 c. — W klasie VI. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i J. Wójcika. Część I. Wydanie 1 i 2. Lwów 1894. Opraw. 1 złr. 80 c. — W klasie VII. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i J. Wójcika. Część I. Wydanie 1 i 2. Lwów 1894. Opraw. 1 złr. 80 c.; Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i Fr. Próchnickiego. Część II. Wydanie 1 i 2. Lwów 1896. Opraw. 1 złr. 80 c. — W klasie VIII. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i Fr. Próchnickiego. Część II. Wydanie 1 i 2. Lwów 1891. Opraw. 1 złr. 85 cnt.

Język niemiecki. W klasie I. L. German i K. Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy I. Wydanie 1--4. Lwów 1897. Opraw. 75 c. — W klasie II. L. German i K. Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy II. Wydanie 1 i 2. Lwów 1891. Opraw. 1 złr. — W klasie III. L. German i K. Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wydanie 1 i 2. Lwów 1892. Opraw. 1 złr. 20 c.; Petelenz, Deutsche Grammatik. Kraków 1890. Opraw. 1 złr. — W klasie IV. L. German i K. Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy IV. Wyd. 1 i 2. Lwów 1896. Opr. 1 złr. 20 c.; Petelenz, Deutsche Grammatik. Kraków 1890. Opr. 1 złr. 50 c. — W kl. V. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die V. Classe. Lwów 1892. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. VI. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die VI. Classe. Lwów 1892.

Opr. 1 zlr. 40 c.; Lessinga Minna von Barnhelm, Schillera Wilhelm Tell, Goethego Hermann und Dorothea, Körnera Zriny. — W kl. VII. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die VII. Classe. Lwów 1893. Opr. 1 zlr. 65 c. Następujące dzieła w wyd. Graesera, aprobowane przez c. k. Radę szkolną krajową: Schillera Jungfrau von Orleans, Goethego Iphigenie auf Tauris, Lessinga Emilie Galotti, Grillparzera König Ottokars Glück u. Ende. — W kl. VIII. Petelenz u. Werner, Deutsches Lesebuch für die VIII. Classe. Lwów 1894. Opr. 2 zlr. 20 c. Następujące dzieła w wydaniu Graesera, aprobowane przez c. k. Radę szkolną krajową: Schillera Wallenstein (3 części), Grillparzera Die Ahnfrau, Goethego Egmont, Shakespeare'a Macbeth.

Geografia i historia powszechna. W kl. I. Benoni Tatomir, Krótki rys geografii. Wyd. 5 i 6. Lwów 1894. Opr. 60 c. — W kl. II. Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna. Wydanie 4—7. Lwów 1895. Opr. 1 zlr. 40 c. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część I. Lwów 1893. Opr. 1 zlr. — W kl. III. Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna. Wydanie 4—7. Lwów 1895. Opr. 1 zlr. 40 c. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część II. Lwów 1894. Opr. 1 zlr.; Rawer, Dzieje ojczyste. Lwów 1895. Opr. 1 zlr. — W kl. IV. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część III. Lwów 1895. Opr. 1 zlr.; Benoni-Majerski, Geografia austr.-węg. monarchii. Wyd. 2. Lwów 1892. Opr. 60 c.; Rawer, Dzieje ojczyste. Lwów 1895. Opr. 1 zlr. — W kl. V. Zakrzewski, Historia powszechna Część I. Wyd. 1 i 2. Kraków 1895. Opr. 1 zlr. 20 c. — W klasie VI. Zakrzewski, Historia powszechna. Część I Wydanie 1 i 2. Kraków 1895. Opr. 1 zlr. 20 cent.; Zakrzewski, Historia powszechna. Część II. Kraków 1894. Opr. 1 zlr. 20 c. — W klasie VII. Zakrzewski, Historia powszechna. Część III.; Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Kraków 1893. Opr. 1 zlr. 20 cent. — W klasie VIII. Głębiński-Finkel, Historia i statystyka austriacko-węgierskiej monarchii; Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Kraków 1893. Opr. 1 zlr. 20 centów.

Matematyka. W kl. I. Baraniecki, Podręcznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków 1894. Opraw. 1 złr. 10 c.; Moćnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część I. Wydanie 6. Lwów 1889. Opr. 85 c. — W kl. II. Baraniecki, Podręcznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków 1894. Opraw. 1 złr. 10 c.; Moćnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część I. Wyd. 6. Lwów 1889. Opr. 85 c. — W kl. III. Baraniecki, Początki arytmetyki i algebry. Część III. i IV. Kraków 1895. Opraw. 90 c.; Moćnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część II. Wydanie 3 i 4. Lwów 1891. Opr. 85 c. — W kl. IV. Baraniecki, Początki arytmetyki i algebry. Część III. i IV. Kraków 1895. Opraw. 90 c.; Moćnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część II. Wydanie 3 i 4. Lwów 1891. Opr. 85 c. — W kl. V. Dziwiński, Zasady algebry, Lwów 1891. Opr. 2 złr. 20 c.; Moćnik-Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wydanie 3 i 4. Lwów 1895. Opr. 2 złr. 25 c. — W kl. VI. Dziwiński, Zasady algebry. Lwów 1891. opr. 2 złr. Moćnik-Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 3 i 4. Lwów 1895. Opr. 2 złr.; Logarytmy Adama. Opr. 65 c. — W kl. VII. Baraniecki, Algebra. Kraków 1892. 2 złr. 25 c.; Moćnik-Stanecki, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 3. Lwów 1889. Opr. 2 złr. 65 c.; Logarytmy Adama. Opr. 65 c. — W kl. VIII. Baraniecki, Algebra. Kraków 1892. 2 złr. 25 c.; Moćnik-Stanecki, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 3. Lwów 1885. Opr. 2 złr. 65 c.; Logarytmy Adama. Opr. 65 c.

Fizyka. W kl. III. i IV. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Kraków 1894. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. VII. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Kraków 1892. Opr. 2 złr.; Tomaszewski, Chemia. Brosz. 40 c. — W kl. VIII. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Kraków 1892. Opr. 2 złr.

Historia naturalna. W kl. I. Nowicki-Limbach, Zoologia. Wyd. 7. Lwów 1895. Opr. 1 złr.; Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wydanie 1—3. Kraków 1 złr. 10 c. — W kl. II. Nowicki-Limbach, Zoologia. Wydanie 6 i 7. Lwów 1895. Opr. 1 złr.; Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 1—3. Kraków. Opr. 1 złr. 10 c. — W kl. III. Łom-

nicki, Mineralogia dla niższych. klas. Wydanie 2 i 3. Lwów 1893. Opr. 60 c. — W kl. V. Łomnicki, Mineralogia i geologia. Wyd. 3 i 4. Lwów 1896. Opr. 80 c.; Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Kraków 1896. Brosz. 1 złr. (Cena zniżona). — W. kl. V. Petelenz, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Lwów 1891. Brosz. 1 złr. 50 c.

Propedeutyka filozofii. W kl. VII. Kozłowski, Logika elementarna. Lwów 1891. Opr. 70 c. — W kl. VIII. Lindner-Kulczyński. Wykład psychologii. Kraków 1895. Opr. 1 złr.

Uwaga. Dwa lub trzy wydania pewnego podręcznika, umieszczone w powyższym wykazie obok siebie, mogą być w szkole obok siebie używane.

Pomoc koleżeńska uczniów.

Zostało gotówki z r. 1895/6 . . . . . 127 złr. 31 c. w. a.

Złożyli w końcu czerwca 1896:

Wodzicki z kl. VII b, Kalinka z V, Targowski z III b po 3 złr., Chmielowski z VII i Barański z V b razem 3 złr., Bobrowski z I a 1 złr., Babecki 50 ct. klasa I b 50 ct.	
razem	14 " — " "

W roku szk. 1896/7:

Lubasch z I c, Godawa z VII, Garbolewski z VI po 50 ct., Łukasik z V b, Kleben, Bulanda, Kleczkowski, Nowacki, Oksiółowski z III a i Ekier z III b po 10 ct., razem .	2 " 20 " "

Kreutz z VIII a, Glikson z III a, Ziemiński z II b po 20 ct., razem	— " 60 " "

Siegler z VIII a 1 złr. 60 ct., Ciszkievicz z IV a 1 złr. 10 ct., Korytowski z VIII b 1 złr., N. N. 1 złr., Lubomirski 1 złr. 90 ct. Misani z IV b 1 złr., razem	7 " 60 " "

Navratil	5 " 10 " "

Wodzicki z VIII b	5 " — " "

Zych z II a 2 złr., N. N. z III b 3 rbl. (= 3.81 złr.), razem	5 " 81 " "

P. Jan Klein	1 " — " "

N. N. z VI	30 " — " "

Lisowski z VII	25 " — " "

Ks. Dr. Rychlak zebrał za pożyczone książki	17 " 9 " "

Klasa VII: 24 ct., I b: 90 ct., razem . . .	1 " 14 " "

Do przeniesienia . .	241 złr. 85 c. w. a.

Świetny Wydział Rady powiatowej krakowskiej przeznaczył na mundurki szkolne po 25 złr. trzem uczniom, po jednym z I b, z I c i z IV a.

Prof. Dr. Henryk Jordan ofiarował na płaszcze mundurowe dla uczniów 100 złr. (zob. ustęp p. t. Sprawa fizycznego rozwoju młodzieży).

Nabytek tegoroczny do księgozbiorów i muzeów.

A) Biblioteka nauczycielska.

1) Religia: 6 dzieł w 2 t. 2) Filozofia 5 dzieł w 5 t. 3) Pedagogika 19 dzieł w 20 t. 4) Estetyka 2 dzieła w 2 t. 5) Dzieła pomocnicze do języka łacińskiego: 10 dzieł w 10 t. 6) Dzieła pomocnicze do języka greckiego: 2 dzieła w 2 t. 7) Filologia łac. 19 dzieł w 30 t. 8) Filologia grecka: 13 dzieł w 29 t. 9) Język niemiecki: 2 dz. w 2 t. 10) Język polski 55 dzieł w 63 t. 11) Historia: 40 dzieł w 57 t. 12) Geografia 7 dzieł w 8 t. 13) Matematyka: 12 dzieł w 12 t. 14) Fizyka: 10 dzieł w 12 t. 15) Historia naturalna: 3 dzieła w 3 t. 16) Słowniki: 1 dzieło w 1 t. 17) Mapy: 22 kart i map i mapa Polski Chrzanowskiego. 18) Czasopism 29 w 52 t. 19) Rozmaitości 27 dzieł w 28 t. 20) Ilustracje, 2 atlasy i 9 obrazów. 21) Filologia porównawcza: 1 dzieło w 2 tomach.

Dary: 1) Akademia Umiejętności: 10 dzieł w 10 tomach i mapę Polski Chrzanowskiego; 2) Wys. Rada szkolna krajowa: 1 dzieło w 1 tomie i 1 broszurę; 3) Wys. Wydział kraj.: 2 zeszyty i 12 kart atlasu geol. Galicyi; 4) Towarzystwo szkół wyższych: 2 dzieła w 2 tomach; 5) Krak. Tow. ośw. lud.: 1 dzieło w 2 tomach; 6) Redakcja „Kosmosu“ 15 tomów „Kosmosa“; 7) Konsystorz krak.: 1 dz. w 1 tomie; 8) prof. O. Bujwid: dwie broszury; 9) prof. K. Heck: 2 dzieła w 2 tomach; 10) Dr. Z. Kniaziołucki: 1 dzieło w 1 tomie; 11) Dr. A. Malkiewicz: 29 dzieł

w 31 tomach; 12) Ks. Dr. J. Rychlak: 1 dzieło w 1 tomie; 13) prof. Dr. A. Sokołowski: 1 dzieło w 2 tomach; 14) p. Z. Stojowski: 11 dzieł w 12 tomach; 15) prof. Styło dzieł 5 w 5 t. i 5 broszur; 16) prof. J. Tyrała: 2 tomy.

B) Nabytek gabinetu historyi naturalnej.

1) Żarłacz ludojad (okaz wypchany). 2) Przeobrażenie muchy domowej, mrówkolwa i pluskni poziomeczaka. 3) Jajo rekina. 4) Atlas zoologiczny Leutmanna (42 tablic). 5) Główne typy owców suchych. 6) Model kwiatu róży dzikiej i szalwii. 7) Przekrój skóry ludzkiej (model). 8) Przybory do łowienia i preparowania owadów. 9) Lupa aplanatyczna.

C) Nabytek gabinetu fizycznego.

Gabinet fizyczny posiada 618 przyrządów.

Tegoroczny nabytek do gabinetu fizycznego.

1) Bateria chromowa o 10 wielkich elementach. 2) Przyrząd do prawa Joule'a. 3) Łańcuszek Pt—Ag do okazania termicznych skutków prądu. 4) Rurki Plücker'a 4 sztuki do analizy spektralnej. 5) Model zegaru wahadłowego. 6) Sprężyna 5 m długa do tworzenia fal. 7) Gazometr Pepy'ego. 8) Excitator do maszyny Wintera. 9) Taca z rynewką do doświadczeń z rtęcią.

D) Nabytek do nauki rysunków.

1) Barabasz. Ornament płaski na pomnikach krakowskich w XV i XVI w., Cz. I. 2) Sztaluga na zawieszanie wzorów.

STATYSTYKA UCZNIÓW.

Uwaga: Liczby mniejsze po prawej stronie w górze oznaczają uczniów prywatnych.

K L A S A																			Razem	
I.			II.			III.			IV.			V.		VI.		VII.		VIII.		
a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	a	b	a	b	a		b
I. Liczba uczniów.																				
Przy końcu roku szkolnego 1896																				608
Na początku roku szk. 1897 publ. i pryw.																				756
W ciągu roku wystąpiło																				31
Razem przyjęto ucz. publ. i pryw.																				787
Między nimi:																				
I. Obcych: a) z promocyj																				240
b) repetytyw																				26
II. Naszych: a) z promocyj																				474
b) repetytyw																				47
W ciągu roku wystąpiło																				81
Liczba uczniów z końcem r. 1897																				706
Między tymi było:																				
a) publicznych																				677
b) prywatnych																				28
c) nadzwyczajnych																				1
2. Według miejsca urodzenia.																				
I. Monarchia austro-węg.																				
1. Miasto Kraków																				220
2. WKs. Krakowskie																				65
3. Galicya																				303
4. Śląsk austr.																				1
5. Morawa																				3
6. Austrya dolna																				3
7. Czechy																				1
8. Węgry																				5
9. Kroczya																				1
II. Ces. niemieckie.																				
WKs. Poznańskie																				2
Prusy zachodnie																				2
Śląsk pruski																				3

III. Ces. rosyjskie.																			
1. Król. Polskie	2	7	2	7	4	2	5	4	5	3	5	2	3	4	—	—	2	3	60
2. Litwa	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	6
3. Wołyn	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4. Podole	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
5. Rosya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
IV. Ameryka																			
Razem	62	54	54	46	41	42	51	43	42	41	37	35	36	34	—	—	34	35	677
3. Według języka ojczystego było:																			
Mówiących po polsku	52	52	50	45	40	40	51	43	42	41	37	35	36	34	—	—	34	35	667
niemiecku	—	2	4	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Razem	52	54	54	46	41	42	51	43	42	41	37	35	36	34	—	—	34	35	677
4. Według wyzn. relig. było:																			
Wyznania rzymsko-katolickiego	45	45	50	42	34	39	41	40	41	35	31	35	30	24	—	—	32	30	594
grecko-katolickiego	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5
ewangelickiego	—	7	4	3	6	2	9	3	1	5	6	—	6	7	—	—	1	—	6
mołdawskiego	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72
Razem	52	54	54	46	41	42	51	43	42	41	37	35	36	34	—	—	34	35	677
5. Wiek uczniów.																			
Lat 11 miało	25	15	14	7	11	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54
» 12 »	10	18	15	15	15	11	12	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70
» 13 »	5	10	9	13	12	14	14	15	13	11	—	—	—	—	—	—	—	—	83
» 14 »	4	6	4	12	4	12	14	15	14	12	4	10	—	—	—	—	—	—	100
» 15 »	5	4	8	8	7	4	9	10	13	11	7	16	9	4	—	—	—	—	93
» 16 »	2	1	1	4	3	4	7	5	4	4	8	13	12	12	—	—	—	—	71
» 17 »	1	—	—	—	—	2	2	1	4	6	2	4	12	10	—	—	—	—	69
» 18 »	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	2	2	8	7	—	—	—	—	57
» 19 »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	3	3	—	—	—	—	40
» 20 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	23
» 21 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
» 22 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Razem	52	54	54	46	41	42	51	43	42	41	37	35	36	34	—	—	34	35	677
6. Według miejsca pobytu było:																			
a) miejscowych	36	34	32	24	26	21	29	29	26	20	20	15	20	22	—	—	18	20	392
b) zamiejscowych	16	20	22	22	15	21	22	14	16	21	17	20	16	12	—	—	16	15	285
Razem	52	54	54	46	41	42	51	43	42	41	37	35	36	34	—	—	34	35	677

Wynik egzaminu dojrzałości.

Do egzaminu pisemnego przystąpiło uczniów publicznych	64
prywatny .	1
eksternistów	2

Z uczniów publicznych otrzymało:

Świadectwo dojrzałości z odnaczeniem	14
„ dojrzałości	46
Może poprawić egzamin z jednego przedmiotu	3
Uczeń prywatny otrzymał świadectwo dojrzałości	1

Z ekstermistów:

Świadectwo dojrzałości z odznaczeniem	1
„ dojrzałości	1
Do egzaminu ustnego nie przystąpił	1

Razem 67

Z 63 abiturientów, którzy otrzymali świadectwo
dojrzałości, udaje się:

Na teologię	4
Na prawo	23
Na medycynę	6
Na filozofię	14
Na studia techniczne	1
Do akademii wojskowej	1
Na akademię górniczą	2
Na agronomię	4
Na prawo i akademię handlową	3
Na leśnictwo	3
Na weterynaryę	1
Do kolei	1

Czytelnia dla uczniów wyższego i niższego gimnazjum.

W bibliotece uczniów wyższego gimnazjum w roku szkolnym 1895/6 znajdowało się dzieł 989. W bieżącym roku zakupiono dzieł 23, otrzymano w darze dzieł 8, znajduje się zatem obecnie w bibliotece dzieł 1020.

Uczniowie klas wyższych wypożyczali w b. r. szkolnym 1469 tomów, polskich 969, niemieckich 500. Najwięcej korzystały z biblioteki kl. *Va* i *b* (452).

Uczniowie kl. *VIIIa* Magiera Jan, Rospond Stanisław i Profic Jan z wielką gotowością w ciągu całego roku zajmowali się w obecności profesora zawiadowcy odbieraniem i rozdawaniem książek i pomagali w utrzymaniu należytego porządku w bibliotece, poświęconej młodzieży. Należy im się za to uznanie.

Biblioteka uczniów niższego gimnazjum obejmowała z początkiem b. r. dzieł 389. W b. r. szk. zakupiono dzieł 14, wskutek tego jest w niej dzieł 403.

W ciągu bieżącego roku wypożyczali uczniowie niższego gimnazjum ogółem książek 1928 przeważnie polskich.

Przy rozdzielaniu i porządkowaniu książek pomocnymi byli i w tej bibliotece uczniowie kl. *VIIIa*, Magiera J., Rospond St., i Profic Jan.

Ogółem wypożyczono tomów 3397.

KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny 1896/7 rozpoczęto dnia 3. września 1896 r. uroczystem nabożeństwem w kościele św. Anny.

W składzie grona nauczycieli zaszły w czasie feryi i w ciągu roku następujące zmiany:

W. Rada szk. kraj. przeniosła rozp. z d. 28. sierpnia 1896 zastępców nauczycieli p. Jana Króźla do gimnazjum w Nowym Sączu, a p. Józefa Krajnika do gimnazjum w Bochni.

P. Bronisław Kašinowski otrzymał na mocy reskr. JE. P. Ministra W. i O. z dnia 25. czerwca 1896 posadę rzeczywistego nauczyciela w c. k. gimnazjum w Brodach.

Dr Aleksander Czuczyński został na własne żądanie uwolniony od czynności nauczycielskich w gimn. św. Anny rozp. W. Rady szk. kraj. z d. 29. sierpnia 1896 i objął posadę w gimnazjum Cieszyńskim.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najw. postanowieniem z 30. sierpnia 1896 zamianować dyrektorem c. k. gimn. w Samborze tutejszego profesora p. dra Franciszka Tomaszewskiego.

Ks. dr Józef Rychlak, profesor, otrzymał prezentę na probostwo w Pleszowie, jednak do końca r. 1896/7 nauki w gimn. św. Anny udzielał.

Natomiast dla gimnazjum św. Anny zamianowała W. c. k. Rada szk. kraj. rozp. z d. 25. sierpnia 1896 pp. Andrzeja Kołodzieja, Ignacego Korcyła, Edwarda Lewka, dra Stanisława Tolińczkę i Władysława Wasunga, rozp. zaś z 5. września 1896 r. p. Antoniego Bielaka zastępcami nauczycieli.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najw. postanowieniem z dnia 13. maja 1897 tutejszemu profesorowi p. drowi Teofilowi Ziembickiemu nadać tytuł nadzwyczajnego profesora uniwersytetu.

J.E. Pan Minister W. i O. rozp. z 6. stycznia 1897 zezwolił na zmniejszenie ilości godzin nauki w II. półroczu p. Stanisławowi Sobińskiemu i p. drowi Stanisławowi Tołłoczce.

Nad klasami IIa, b, c i Va i b, pomieszczonemi w budynku XX. Pijarów, poruczyła nadzór W. c. k. Rada szk. kraj. p. Maxyilianowi Wiśniowieckiemu rozp. z d. 14. września 1896.

W celu należytego przygotowania do zawodu nauczycielskiego przydzieliła W. c. k. Rada szk. kraj. rozp. z 28. sierpnia 1896 sześciu praktykantów do tutejszego gimnazjum, mianowicie pp. Bystrzyckiego Jana, Dobrzyckiego Stanisława, Mikołę Ludwika, Pelczara Michała, Stacha Karola i Zatheya Stanisława od początku r. 1896/7. Z tych po trzech miesiącach został pan Pelczar Michał zamianowany zastępcą nauczyciela w c. k. gimn. w Podgórzu rozp. z d. 9. grudnia 1896.

Poprawczy egzamin dojrzałości odbył się d. 17. września 1896 w części piśmiennej, ustny zaś d. 18. września pod przewodnictwem c. k. krajowego Inspektora szkół W. P. Ludomiła Germana.

W dniu 4. października 1896 obchodziło gimnazjum imieniny Najjaśniejszego Pana, a w dniu 19. listopada 1895 imieniny Najjaśniejszej Pani uroczystem nabożeństwem w kościele św. Anny.

W dniu 7. grudnia odbył się wieczorek deklamacyjno-muzykalny ku uczczeniu pamięci Adama Mickiewicza.

W ciągu roku szkolnego 1896/7 zakończyli życie uczniowie z klasy VIIIa Siegler Karol dnia 27 kwietnia 1897 i Wyrobek Stanisław dnia 25. maja 1897, z klasy VII Seidel Władysław dnia 1. listopada 1896, z klasy IVa Kaufman Juliusz dnia 30. stycznia 1897, z klasy IIIa Cynk Kazimierz dnia 9. marca 1797. roku i z klasy IIb Godzik Maryan dnia 12. listopada 1896. roku.

W dniu 5. maja 1897 odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. Najj. Cesarzowej Maryi Anny, a 28. czerwca za spokój duszy śp. Najj. Cesarza Ferdynanda.

Egzamin dojrzałości piśmienny w terminie letnim odbył się od 10—14. maja, ustny od 2—15 czerwca 1897 r. pod przewodnictwem c. k. Profesora Uniw. Jagiell. WP. Dra Franciszka Szwarzenberg-Czernego. Po egzaminie d. 16. czerwca przemówili do abiturientów Przewodniczący, następnie dyrektor zakładu, a jeden z abiturientów podziękował za wieloletnią opiekę.

Sprawa fizycznego rozwoju młodzieży.

W myśl reskryptu Wys. c. k. Rady Szkolnej kraj. z dnia 17. października 1890 r., starano się pod każdym względem za-
dość uczynić woli JE. P. Ministra W. i O., wyrażonej w rozp.
z d. 15. września 1890, aby popierać fizyczny rozwój młodzieży.

Uczniowie gimnazjum św. Anny pobierali naukę gimnastyki
w „Sokole” po 2 godziny w tygodniu, w 2 oddziałach.

Na ślizgawkę uczęszczali uczniowie częścią do parku kra-
kowskiego, częścią na staw Towarzystwa łyżwiarского w Kra-
kowie, albo na staw wojskowy na Błoniach. Kąpieli używali
w stawie parku krakowskiego i w Wiśle.

Oprócz wycieczki większej, zwanej majówką, która się od-
była dnia 19 czerwca, pp. Gospodarze klas i inni nauczyciele za-
bierali młodzież na dalsze spacer, jak na kopiec Kościuszki,
Wolę Justowską, Panieńskie Skały i t. d. i to nie tylko w lecie,
ale także w pogodne dni zimowe.

Do parku Dra Jordana uczęszczala młodzież we wtorki,
czwartki i soboty, biorąc udział w zabawach tam urządzanych.
Zresztą, ponieważ gimnazjum nie ma ani ogrodu, ani większego
stosownego placu, korzystali uczniowie w czasie przestanków
z podwórca szkolnego, swobodnego ruchu tu używając.

Na urządzenie zabaw złożyli uczniowie tak w roku 1895/6
jak i w r. 1896/7, oprócz najuboższych, każdy po 50 ct. w. a.,
w myśl rozp. JE. P. Ministra W. i O. z d. 15. października 1894
i Wys. c. k. Rady S. K. z d. 15. kwietnia 1894 r. Z funduszu,
zebranego z tych składek w r. 1895/6 sprawiono nieco przyborów
do zabaw za 24 złr., a na koszt nauki zabaw wydano 49 złr.
a resztę w kwocie 175 złr. wypłacono WP. Prof. Drowi H. Jor-
danowi. Tenże jednak przeznaczył z tej sumy 100 złr. w. a. na
płaszcze mundurowe dla gimn. św. Anny. Z kwoty 49 złr. w. a.,
wydanej na koszt nauki zabaw, zwrócili pp. urządzający za-
bawy na Pomoc Koleżeńską 6 złr. 86 ct., a na gimn. Cieszyń-

skie 3 złr. 93 ct. w. a. Z funduszu, zebranego w r. 1896/7 sprawiono znowu nieco przyborów do zabaw, a resztę przeznacza się na opłacenie nauczycieli zabaw i cpędzenie kosztów zużycia przyborów w parku dra Jordana.

Ważniejsze rozporządzenia Władz szkolnych.

Wys. c. k. Rada Szk. Kraj. rozp. z d. 27. grudnia 1896 r. L. 29941 zakazała wszelkich zmian w umundurowaniu uczniów, wyjaśniając, że przepisy nie wykluczają wybrania na płaszcze i czapki grubszego sukna lub podwatowania, a względnie podbicia futrem, byle forma i kolor płaszcza względnie czapki pozostały bez zmiany. Tak samo dopuszczone jest, by uczniowie, którzy tego potrzebują, używali w porze zimowej czapek przepisanego kroju i koloru, opatrzonych sporządzoną z tego samego materiału ochroną dla uszu i karku, któraby dawała się łatwo złożyć zewnątrz lub wewnątrz czapki.

JE. P. Minister W. i O. rozp. z 2. stycznia 1897 L. 21152 polecił, aby przy egzaminach wstępnych do klasy I z języka wykładowego oprócz dyktatu zadawano także piśmiennie rozbiór jednego zdania pojedynczego z kilku zwykłemi określeniami. Uczniowie mają oznaczyć w tem części mowy i ich formy, tudzież części zdania. Przy wypracowaniach rachunkowych ma się uwzględnić także zagadnienia z zakresu życia codziennego.

JE. P. Minister W. i O. reskr. z 30. grudnia 1896 L. 26362 zarządził, ażeby gimnazya ogłaszały katalogi bibliotek nauczycielskich kolejno w corocznych programach podług jednolitego planu. Katalog taki może ewentualnie zastąpić rozprawę naukową.

JE. P. Minister W. i O. reskr. z 12 kwietnia 1897 L. 8126 zezwolił na dalsze utrzymanie kursu praktycznego kształcenia w zawodzie nauczycielskim na rok 1897/8.

W myśl reskr. JE. P. Ministra W. i O. z 2. maja 1897 L. 1368 zwija W. c. k. Rada S. K. rozp. z 17. maja 1897 L. 10172 obecne pomieszczenie klas równorzędnych w budynku XX. Pijarów i przenosi je do budynku na Piasku Nr. 4, gdzie pomieści się ośm klas równorzędnych.

KLASYFIKACYA UCZNIÓW.

(Tłusciejszy druk oznacza stopień pierwszy z odznaczeniem).

Klasa I. A.

Uczniów klasyfikowanych 52.

Chrupek Wiktor	Jarecki Filip	Prugar Julian
Raj Jan	Jeziorski Jan	Schieferstein Andrzej
Rączkowski Józef	Kubiński Roman	Ślusarek Józef
Rotarski Stefan	Lach Kazimierz	Stolfa Tadeusz
Bartyzel Paweł	Lisowski Antoni	Stopa Kazimierz
Białkowski Eugeniusz	Lubas Władysław	Szarski Adam
Bobek Kazimierz	Macharski Leopold	Tarasek Eugeniusz
Brummer Alfred	Maluszek Julian	Tasiecki Jan
Gollenhofer Józef	Mayer Karol	Tyrała Adam
Grün Abraham	Miller Bernard	Walter Franciszek
Grünberg Stanisław	Nodzyński Józef	Weślak Jan
Hofferek Józef	Nycz Adam	Weber Markus
Hołubowicz Stanisław	Panek Eugeniusz	Wójcik Wojciech
Horowitz Salomon	Pineles Henryk	Wyspiański Witold

Stopień drugi otrzymało 3, stopień trzeci 5; do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

Klasa I. B.

Uczniów klasyfikowanych 54.

Michno Władysław	Goldmann Artur	Pochwalski Tadeusz
Schramm Wiktor	Jakubowski Marcei	Rothwein Józef
Stopka Aleksander	Janicki Zygmunt	Rotter Tadeusz
Świątkowski Franciszek	Jasiołek Franciszek	Skrzyniarz Franciszek
Szewczyk Józef	Jicha Gus'aw	Sokołowski Władysław
Bałanda Kazimierz	Kirsch Szymon	Spohn Piotr
Bałanda Stanisław	Klak Franciszek	Sulikowski Stanisław
Ciszek Zygmunt	Korezyński Lesław	Szewczyk Apoloniusz
Dittersdorf Leon	Korytowski Zygmunt	Wasik Franciszek
Długolecki Czesław	Machniewicz Stanisław	Weissenfeld Kazimierz
Drapella Kazimierz	Mandel Zygmunt	Wiacek Franciszek
Drozdowski Edward	Michalski Mieczysław	Wojtas Jan
Fiedor Jan	Obrubański Włodzimierz	Zachorowski Kazimierz
	Pilzer Samuel	

Stopień drugi otrzymało 5, stopień trzeci 4; do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa I. C.

Uczniów klasyfikowanych 54.

Ajdukiewicz Zygmunt
Andrysik Teofil
Boroński Lesław
Chytrós Franciszek
Kaszyczko Mieczysław
Lubasch Bernard
Poznański Kazimierz
Stolarzewicz Stanisław
Tomaszkiewicz Jan
Auerbach Teobald
Birnbaum Leon

Chmielewski Zdzisław
Ciulik Franciszek
Dostalík Bohdan
Grosser Hugo
Goldmann Naftalin
Kapa Władysław
Leszko Władysław
Meus Stanisław
Nowak Jan
Ogrodzinski Wincenty
Ostrowski Jan

Pachołek Franciszek
Para Stanisław
Porębski Józef
Schéurich Henryk
Skimina Stanisław
Skurczyński Tadeusz
Staniejko Wojciech
Wajs Filip
Wójtowicz Ignacy
Zakulski Ludwik

Stopień drugi otrzymało 8, stopień trzeci 9; do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa II. A.

Uczniów klasyfikowanych 46.

Bogacki Antoni
Galas Maryan
Hobot Piotr
Kleja Stefan
Piechota Franciszek
Zakrzewski Stanisław
Barcik Władysław
Bobrowski Stanisław
Burmistrz Józef
Czerny-Szwarcenberg M.
Dec Józef
Drohojowski Maryan
Goldfinger Zygfryd

Grodzicki Wiktor
Guzik Kazimierz
Jakubiec Jan
Kirchmayer Kazimierz
Kräntler Ignacy
Kudzia Wincenty
Latawiec Jan
Łodyński Maryan
Masior Jan
Massalski Stanisław
Miętus Jan
Nowakowski Jan
Oleszko Stanisław

Przeorski Zygmunt
Regec Zygmunt
Rybicki Józef
Sass Abraham
Seemann Emil
Szaniawski Zbigniew
Szymberski Mieczysław
Węgrzynowski Lesław
Wilga Henryk
Wołowicz Michał
Zarzycki Edward
Zórawski Franciszek

Stopień drugi otrzymało 1, stopień trzeci 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

Klasa II. B.

Uczniów klasyfikowanych 41.

Krobicki Henryk
Kwaśnicki Adam
Silberfeld Józef
Baziński Stanisław
Batkiewicz Józef
Bednarczyk Jan
Biernat Romuald
Birtus Sylwiusz
Boczarski Franciszek
Brunné Władysław
Czerwiński Edward
Dattner Erwin

Feliksiewicz Alfred
Guzek Władysław
Hannytkiewicz Romuald
Kahl Wilhelm
Kosches Ludwik
Kruczek Stanisław
Łasiński Kazimierz
Macieliński Włodzimierz
Margulies Maksymilian
Mayer Władysław
Paślowski Stefan
Poźniak Zdzisław

Rajman Feliks
Rozegnal Michał
Różycki Jan
Rudnicki Mikołaj
Schaechter Antoni
Sobolewski Mieczysław
Switalski Adam
Trembecki Jan
Turek Franciszek
Wiączek Władysław
Ziembiński Jerzy
Żegiestowski Zdzisław

Stopień trzeci otrzymał 1; do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

Klasa II. C.

Uczniów klasyfikowanych 41.

Cygan Jan
Nowak Piotr
Patała Teofil
Romaszkan Zygmunt
Sobieniowski Tytus
Wallner Jakób
Zajączkowski Roman
Bobek Aleksander
Buczek Fryderyk
Dąbrowski Mieczysław
Ebersohn Dawid

Groblicki Andrzej
Günther Władysław
Jeż Jan
Kepka Franciszek
Kleszczyński Bogusław
Moskal Zygmunt
Nowaczyński Jan
Pauli Bronisław
Pieniążek Jan
Rausch Leon

Retinger Juliusz
Rotter Adrian
Rudnicki Mieczysław
Rudnicki Zygmunt
Seidl Stanisław
Skabowski Maryan
Treter January
Urbańczyk Wiktor
Wróblewski Stanisław
Zachorowski Stanisław
Zelawski Maryan.

Stopień drugi otrzymało 2, stopień trzeci 2; do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa III. A.

Uczniów klasyfikowanych 51.

Bujak Władysław
Cholodziński Piotr
Judkiewicz Witold
Kobzdaj Kazimierz
Możdżeń Jakób
Rybołowicz Feliks
Scherer Mieczysław
Staronka Wilhelm
Adwentowski Karol
Bader Maksymilian
Bednarczyk Jan
Bednarski Jan
Beller Ignacy
Bross Jakób
Bulanda Edmund

Busch Karol
Chmiel Teofil
Chodorowski Eustachy
Cholewka Stanisław
Cygnarowicz Zygmunt
Czernicki Tadeusz
Deiches Zygmunt
Epstein Maurycy
Geisler Adolf
Haber Piotr
Immerglück Maurycy
Janikowski Tadeusz
Jędrzejczyk Karol
Jicha Maryan
Kleczkowski Tadeusz

Krański Zygmunt
Kubacki Ignacy
Laberschek Władysław
Leńczowski Karol
Panek Stanisław
Quadratstein Juliusz
Skipski Stanisław
Skupień Jan
Spalke Maryan
Szarek Maryan
Teisler Gustaw
Waga Adam
Wilusz Władysław
Wołek Ludwik
Wyżykowski Edward.

Stopień drugi otrzymał 1, stopień trzeci 1; do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

Klasa III. B.

Uczniów klasyfikowanych

Balicki Antoni
Piekarczyk Stanisław
Ślaski Władysław
Wodecki Jan
Zawistowski Maksymilian
Bereta Józef
Bieroński Władysław
Chojnacki Józef
Czaja Maryan
Foelke Karol
Heliasz Wawrzyniec
Koppé Tadeusz

Korngold Józef
Korzeń Mieczysław
Kowalczyk Stanisław
Like Ludwik
Mańkowski Stanisław
Mazurkiewicz Stanisław
Michuniak Michał
Ostrowski Adam
Oszacki Aleksander
Petkun Olgierd
Pierzchała Bronisław
Pruszyński Aureli

Saski Wacław
Seidler Herman
Sklarczyk Wiktor
Spławiński Aleksander
Stabrawa Władysław
Staich Władysław
Süsskind Henryk
Szeliga Stanisław
Walawski Stanisław
Weisto Eugeniusz
Wowczak Jan
Zieliński Stefan.

Stopień drugi otrzymało 2, stopień trzeci 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

Klasa IV. A.

Uczniów klasyfikowanych 42.

Cnolewa Wojciech	Jamroz Antoni	Münnich Adam
Hoschek Józef	Karaś Tadeusz	Netezuk Adolf
Kacki Albin	Katana Leon	Nieć Maryan
Loria Stanisław	Kleczkowski Adam	Osiński Maryan
Bartel Józef	Kostka Józef	Prochowski Józefat
Czepielewski Aleksander	Kozubski Zygmunt	Rogalski Tadeusz
Dziewolski Stefan	Krupa Rudolf	Rudzki Gustaw
Fijałkiewicz Tadeusz	Krzeczunowicz Ludwik	Sare Zenon
Flisak Sebastian	Kwapniewski Stanisław	Steczkowski Maryan
Greczek Stanisław	Lesiecki Włodzimierz	Stożek Włodzimierz
Hirsch Dawid	Matyja Stanisław	Trembecki Wincenty
Hoschek Wilhelm		Żak Józef.

Stopień drugi otrzymał 1, stopień trzeci 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

Klasa IV. B.

Uczniów klasyfikowanych 41.

Bobek Michał	Jakobsohn Stanisław	Retinger Emil
Gwizdała Zygmunt	Kluska Stanisław	Ryzner Józef
Kreutz Stefan	Krobicki Jan	Schlank Maksymilian
Zagórski Adam	Kwiatkowski Józef	Sobolewski Juliusz
Angelus Włodzimierz	Lech Piotr	Stopka Ludwik
Bandrowski Witold	Liebeskind Izak	Szaflarski Józef
Buś Włodzimierz	Makowski Józef	Szule Tadeusz
Czech Fryderyk	Miernik Stanisław	Wiśniowski Zygmunt
Dębicki Karol	Misani Jan	Wolański Zygmunt
Friediker Salomon	Pawlik Jacek	Wolff Wincenty
Horowicz Władysław	Polak Józef	Zengteller Ludwik.
	Reiner Ludwik	

Stopień drugi otrzymał 1, stopień trzeci 2; do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

Klasa V. A.

Uczniów klasyfikowanych 37.

Braunfeld Szaja	Hessel Roman	Rychlik Jan
Suwada Aleksander	Kacki Stanisław	Siudy Franciszek
Bandrowski Adam	Kłodziński Abdon	Sobieniowski Floryan
Baran Jan	Korngold Natan	Sobieniowski Stanisław
Barański Wincenty	Korytowski January	Sobolewski Stanisław
Buła Tomasz	Kowalczyk Józef	Sokołowski Tadeusz
Cierpiełek Aleksander	Krengel Izidor	Sosin Józef
Domosławski Mieczysław	Lewicki Anatol	Spis Tadeusz
Dubowski Jan	Pachoński Henryk	Steinsdorfer Rudolf
Gallas Henryk	Probulski Władysław	Stuglik Wojciech
Gelb Wilhelm	Radwański Kazimierz	Süsskind Elias
Goldmann Henryk	Rotter Józef	Żurawik Józef
	Rumiński Aleksander	

Wszyscy uczniowie otrzymali promocję.

Klasa V. B.

Uczniów klasyfikowanych 35.

Barda Franciszek	Gebhardt Jan	Meus Juliusz
Buda Józef	Głodowski Stanisław	Mirek Ludwik
Redyk Tadeusz	Graboś Tomasz	Panek Józef
Richter Maryan	Haber Wandalin	Pieniążek Adam
Weigel Kazimierz	Henoch Teodor	Pilarz Roman
Włodek Adolf	Kopta Jan	Sermak Karol
Benedyktowicz Bogdan	Kowalski Janusz	Sieroiń Eugeniusz
Bóbr Jerzy	Krudzielski Zdzisław	Stobiecki Stanisław
Bromowicz Ferdynand	Łukasik Ignacy	Wójcicki Hipolit
Cynk Stanisław	Malinowski Stanisław	Woyczyński Kazimierz
Dorula Bolesław	Marusiński Zygmunt	Żuk-Skarszewski Stefan

Jeden uczeń otrzymał pozwolenie poprawienia z jednego przedmiotu po wakacjach; jeden otrzymał stopień drugi.

Klasa VI.

Uczniów klasyfikowanych 36.

Englisch Karol	Haber Mojżesz	Pułka Józef
Gajczak Tadeusz	Józefczyk Zygmunt	Sadowski Zygmunt
Wątorok Józef	Kamiński Adolf	Sass Anselm
Bizański Kazimierz	Komar Władysław	Schönberg Juliusz
Cieński Włodzimierz	Krengel Ozyasz	Schwarz Leon
Firganek Kazimierz	Lulek Tomasz	Smolarski Władysław
Garbolewski Włodzim.	Machniewicz Adam	Walczak Mieczysław
Gołwin Szymon	Majewski Władysław	Wartalski Stanisław
Gorzowski Bohdan	Potrzebiński Roman	Weissberg Natan
Groyceki Stanisław	Pruszyński Wirgiliusz	Ziemiński Maryan

Stopień trzeci otrzymał 1; do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa VII.

Uczniów klasyfikowanych 34.

Dura Witold	Gerhardt Filip	Przeorski Tadeusz
Kowalikowski Jan	Glaser Józef	Redyk Jan
Kraus Alfred	Handwerk Leon	Rogosz Włodzimierz
Lisowski Zygmunt	Jakobsohn Leopold	Schiff Baer
Reiss Józef	Kawaler Michał	Stefański Edward
Rosenblatt Alfred	Lach Stanisław	Stummer Józef
Bośniacki Maryan	Macieliński Leopold	Weigel Michał
Chrzanowski Wincenty	Matuziński Henryk	Zbijewski Stanisław
Dubowski Franciszek	Mecnarowski Emil	Zieliński Piotr
Dusza Jan	Münnich Józef	

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa VIII.

Wynik egzaminu dojrzałości.

Do egzaminu dojrzałości przystąpiło w oddziale A. 33 uczniów publicznych i jeden eksternista.

Bandrowski Bronisław	Bujański Sebastian	Nowak Włodzimierz
Giebułtowski Kazimierz	Cybulski Benjamin	Pachoński Adam
Godlewski Tadeusz	Hajdukiewicz Marian	Profic Jan
Jaworek Piotr	Kawecki Ludwik	Setkowicz Paweł
Lubomęski Zdzisław	Klein Wiktor	Siekirski Seweryn
Magiera Jan	Kłodziński Adam	Swolkien Bolesław
Rospond Stanisław	Kreutz Alexander	Trzeński Julian
Spitzer Stanisław	Kwaśnicki Józef	Warzeszkiewicz Miecz.
Trzeciak Bolesław	Lamensdorf Ignacy	Wójcik Stanisław
Angelo Michał	Massalski Konstanty	Zajączkowski Tadeusz
Bachorz Władysław	Niwicki Zygmunt	Wydro Jan (eksternista)

Jednemu uczniowi publicznemu pozwolono składać egzamin poprawczy z 1 przedmiotu po feryach; żaden uczeń nie został reprobowany.

W oddziale B. przystąpiło do egzaminu dojrzałości 30 uczniów publicznych, jeden prywatny i jeden eksternista.

Benedyktowicz Tadeusz	Hofman Witold	Ostrowski Kazimierz
Domański Aleksander	Jantzen Stefan	Papiesz Józef
Hubischta Alfred	Klich Edward	Pompa Edward
Kaiser Aleksander	Kluger Władysław	Steczko Józef
Rybiński Adam	Korytowski Konrad	Stramski Michał
Kantorek Feliks (ekst)	Krzyżanowski Józef	Stryszowski Jan
Chmielewski Józef	Łapiński Stanisław	Szukiewicz Władysław
Dattner Henryk	Malinowski Feliks	Tusch Gustaw
Dittersdorf Maksymilian	Maniecki Piotr	Wyszatycki Lubosław
Hilfstein Chaim	Münnich Izidor	Wodzicki Aleks. (prywatny)

Dwom uczniom publicznym pozwolono składać egzamin poprawczy z jednego przedmiotu po feryach; żaden uczeń nie został reprobowany.

Ogłoszenie.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1897/8 odbędą się w dniach 30 i 31 sierpnia od godz. 9—12 przed południem.

Uczniowie, którzy przez dwa półrocza ubiegłego roku szkolnego otrzymali III. stopień, tudzież repetenci tutejsi, którzy otrzymali w II. półroczu stopień drugi, nie mogą nadal uczęszczać do tego samego gimnazjum.

Przy wpisie każdy uczeń ma przedłożyć świadectwo z ostatniego półrocza i złożyć datek 1 złr. w. a. na zbiory naukowe; każdy uczeń nowo wstępujący ma nadto wykazać się metryką i uiścić takse wstępną 2 złr. 10 ct. w. a.

Każdy uczeń, z wyjątkiem tych, u których niewątpliwie sprawdzić można, że przebyli ospę rodzimą, ma złożyć przy wpisie świadectwo rewakynacyi, odbytej w roku, poprzedzającym wstąpienie do szkoły.

Opłata szkolna w kwocie 20 złr. w. a. na półrocze musi być złożoną w pierwszych sześciu tygodniach każdego półrocza. Uczniowie klasy I. złożyć ją mają za pierwsze półrocze w ciągu trzech pierwszych miesięcy.

O odroczenie opłaty szkolnej mają uczniowie klasy I. wnosić prośby w 8 dni po wpisie, a do prośby załączyć świadectwo ubóstwa, nie dawniej jak przed rokiem wystawione.

O uwolnienie od opłaty szkolnej winni uczniowie klas II.—VIII. przedkładać prośby najpóźniej do 25 września, a załączyć do prośby świadectwo szkolne z ostatniego półrocza i świadectwo nie dawniej, jak przed rokiem wydane.

Egzamina wstępne i poprawcze odbywać się będą w dniach 2 i 3 września od godziny 8 z rana.

Egzamina wstępne do I. klasy odbywać się będą w dniach 1 września, ewentualnie jeszcze 2 i 3 września, a mogą się także odbywać 30 czerwca i 1, a ewentualnie i 2 lipca.

Egzamina wstępne do klas II.—VIII. można składać w pierwszym półroczu tylko do połowy września; można je także składać na II. półrocze i to do każdej klasy (zatem i do pierwszej) w końcu stycznia lub z początku lutego aż do połowy tego miesiąca. Chcący składać taki egzamin, zgłaszają się do dyrektora gimnazjum, przedkładając metrykę i świadectwo pobytu i moralności. Do klasy I. przyjęty może być uczeń, jeżeli w tym roku, w którym składa egzamin na pierwsze półrocze, kończy lat 10, do kl. II., jeżeli kończy lat 11 i t. d.

Po złożeniu egzaminu wstępnego może być uczeń wpisany

jako publiczny lub jako prywatny. Prywatny nie może uczęszczać na żaden przedmiot nauki do szkoły, lecz składa tylko co pół roku (w styczniu i czerwcu) egzamin. Taksa od egzaminu wynosi 12 złr. w. a.

Wyjątkowo tylko może być uczeń przyjęty na nadzwyczajnego, szczególnie jeżeli przybywa z gimnazjum zagranicznego; w takim razie składa egzamin próbny i może uczęszczać albo na wszystkie przedmioty, albo tylko na niektóre.

Tak uczniowie prywatni, jak nadzwyczajni obowiązani są do składania opłaty szkolnej za każde półrocze.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do klasy I.:

- a) **Z religii:** Wiadomości, których według teraźniejszego rozkładu nauki nabyć powinien uczeń w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych.
- b) **Z języka wykładowego:** Czytanie płynne i wyraziste, objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami, znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni i zgody rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom.
- c) **Z języka niemieckiego:** Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników i zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych), odmiany słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiana najzwyczajniejszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych, poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść poda się uczniom przed podyktowaniem w języku wykładowym.
- d) **Z rachunków:** Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

Rok szkolny 1897/8 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 3 września; dnia 4 września zaczną się regularne lekcye szkolne.

Uwaga. Każdy uczeń jest obowiązany nosić przepisane ubranie mundurowe.

Dr. Leon Kulczyński,

c. k. dyrektor.